ሒሳብ

የ መምህር መምርያ መጽሐፍ

4ኛ ክፍል

አዘጋጆች፡-

ውብቱ ጫኔ (M.Sc.)
ፀጋዬ ሀይሉ (M.Sc.)
በለጠ ሁሉምታዬ (B.Sc.)

ገምጋሚዎች
ሙስጠፋ ከድር
ሮዳስ ድሪባ
ገስጥ አሰፋ

ሌይ አውት እና ኢሉስተሬሽን ዲዛይን፡-
ግርማ ዳርጌ
ኃይለጊዮርጊስ ተመስገን

አስተባባሪ
ጌታቸው ታለማ አጥናፉ

አዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ

© 2015 ዓ.ም የአዲስ አበባ ከተማ አስተዳደር ትምህርት ቢሮ
በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የተጠቀሱትን ጥቅሶችና ሥዕሎች በምንጭነት
የተጠቀመባቸውን ሁሉ እናመሰግናለን፡፡

ምስጋና

ይህን የትምህርት መጽሐፍ ከዝግጅት ጀምሮ በውጤት እንዲጠናቀቅ፣ የካበተ ልምዳቸውን በማካፈል፣ በፓናል ውይይት ሃሳብ በማፍለቅና በማቅረብ፣ በከተማችን በሚያስተምሩ መምህራን እንዲዘጋጅ በማድረግ፣ አስፈላጊውን በጀት በማስፈቀድ እንዲሁም በጥብቅ ዲስፕሊን እንዲመራ በማድረጋቸው ላደረጉት ከፍተኛ ድጋፍ የትምህርት ቢሮ ኃላፊ አቶ ዘላለም ሙላቱ የላቀ ምስጋና ይገባቸዋል፡፡

ለስራችን መሳካት ሁልጊዜ አብረውን በመሆን ፣ በሚያጋጥሙ ችግሮች መፍትሄ በመስጠት፣ የአፈጻጸም ሂደቱን በመከታተል፣ በመገምገም እንዲሁም የዝግጅቱ ስራ ቁልፍ ስራ መሆኑን ተረድተው ትኩረት በመስጠት ከጎናችን ለነበሩ የትምህርት ቢሮ የማኔጅመንት አባላት የስርዓተ ትምህርት ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ አድማሱ ደቻሳ፣ የትምህርት ቴክኖሎጂ ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ ዳኛው ገብሩ፣ የመምህራን ልማት ዘርፍ ምክትል ቢሮ ኃላፊ አቶ ሳምሶን መለሰ፣ የትምህርት ቢሮ ኃላፊ አማካሪ ወ/ሮ አበበች ነጋሽ፣ የትምህርት ቢሮ ጽ/ቤት ኃላፊ አቶ ሲሳይ እንዳለ፣ የቴክኒክ አማካሪ አቶ ደስታ መርሻ ላበረከቱት አስተዋጽኦ ምስጋና ይገባቸዋል፡፡

በመጨረሻም መጽሐፉ ተጀምሮ እስከሚጠናቀቅ ድረስ የትምህርት ቤት ርዕሳነ መምህራን ለስራው ልዩ ትኩረት በመስጠት አዘጋጅ መምህራንን ስለላካችሁልንና የሞራል ድጋፍ ስላደረጋችሁም ምስጋናችንን እናቀርባለን፡፡

ምዕራፍ አንድ

ሙሉ ቁጥሮች

የተመደበለት ክፍለ ጊዜ 20

መግቢያ

ተማሪዎች በሶስተኛ ክፍል እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማንበብ፣ ማወዳደር፣ በቅደም ተከተል ማስቀመጥን እንዲያስታውሱ የተለያዩ ጥያቄዎች በቡድን እና በግል በመስጠት ለተማሪዎቹ ይከልሱላቸው። በአራተኛ ክፍል ደግሞ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማንበብ፣ መፃፍ፣ ማወዳደር፣ በቅደም ተከተል ማስቀመጥ፣ የ1,000፣ 10,000 እና 100,000 ብዜቶች፣ ቁጥሮችን በቤት ዋጋቸው ማጠጋጋት፣ የኢትዮጵያ (የግዕዝ) ቁጥሮችን እንደሚማሩ ግንዛቤ ማስጨበጥ ያስፈልጋል።

የመማር ውጤቶች፣ ከዚህ ምዕራፍ በኋላ ተማሪዎች፡-

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ይረዳሉ።
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል ያስቀምጣሉ።
- ሙሉ ቁጥሮችን መሰረት ያደረገ የዕለት ተዕለት ተግባራዊ መልመጃዎችን ይፈታሉ

ትምህርቱን ለማስተማር የሚያስፈልጉ መርጃ መሳርያዎች

ይህንን ምዕራፍ ለማስተማር የሚያስፈልጉ መርጃ መሳሪያዎች የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ፣ እርሳስ፣ ጠመኔ፣ የስዕል ወረቀት፣ ክላሰር፣ ማርከር፣ የቁጥሮች አቅራብ ዋጋዎችን አፈላለግ የሚያሳይ በትልቅ ወረቀት ላይ የተፃፈ፣ የኢትገዮጵያ ቁጥር የያዘ በትልቅ ወረቀት የተሰራ ዋና ዋናዎቹ በዚህ ምዕራፍ የምንጠቀማቸው መርጃ መሳሪያዎች ናቸው።

1.1 ሙሉ ቁጥሮችን በ1,000፣ 10,000 እና 100,000 መቁጠር

ክፍለ ጊዜ 4

1.1.1 የንዑስ ምዕራፍ የመማርያ ብቃቶች

- ሙሉ ቁጥሮችን በ1,000፣ 10,000 እና በ100,000 መቁጠር።

1.1.2 ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴዎችና ተግባራት

በመጀመሪያ በተግባር 1 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጉ:: ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች መስጠት እና ከየቡድኑ አንድ አንድ ተማሪ ወጥተው እንድያስረዱ ያድርጓቸው:: በመጨረሻ እስከ 10,000 ያሉ መሉ ቁጥሮችን እንዴት እንደሚያነቡ፣ እንዴት እንደሚፅፍ፣ እንዴት እንደሚያወዳድሩ የቁጥር ቤት በመጠቀም ምሳሌዎችን ማስረዳት:: በተጨማሪ ከመልመጃ 1 ውስጥ የተወሰኑ ጥያቄዎች የክፍል ስራ በመስጠት ያርሙላቸው::

1.1.3 የምዘና ስልቶች

- ❖ ተማሪዎች ጥቁር ሰሌዳ ላይ ወጥተዉ እንዲሰሩ ማድረግ::
- ❖ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ መስጠት እና የተግባር ስራ መስጠት
- ❖ የቃል ወይም የወረቀት ጥያቄዎችን ሙከራ መስጠት::
- ❖ የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት::

1.1.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 1 መልሶች

1. የመጀመሪያው 10,000 ነው::
2. 10,000፣ 20,000፣ 30,000፣40,000፣ 50,000፣ 60,000፣ 70,000
3. 110,000: አንድ መቶ አስር ሺ: 100,000+10,000: 1 አስር ሺ እና 0 አንድ ሺ

የመልመጃ 1 መልሶች

1\.

← | 10,000 | 20,000 | 30,000 | 40,000 | 50,000 | 60,000 | 70,000 | →

ሀ 50,000፣ 60,000፣ 70,000፣ 80,000፣ 90,000

ለ 80 ሺ፣ 81 ሺ፣ 82 ሺ፣ 83 ሺ፣ 84 ሺ

3. 120,000፣ 20,000፣ 25,000፣
4. 55,000፣ 56,000፣ 57,000፣ 58,000፣ 59,000፣ 60,000፣ 61,000፣ 62,000፣ 63,000፣ 64,000፣ 65,000
5. 800,000
6.

← | 50,000 | 60,000 | 70,000 | 80,000 | 90,000 | 100,000 | 110,000 | →

የተግባር 2 መልሶች ፡-

1.

ሀ 155,762፡ አንድ መቶ አምሳ አምስት ሺ ሰባት መቶ ስልሳ ሁለት

ለ 348,139፡ ሶስት መቶ አርባ ስምንት ሺ አንድ መቶ ሰላሳ ዘጠኝ

ሐ 420,685፡ አራት መቶ ሀያ ሺ ስድስት መቶ ሰማንያ አምስት

መ 847,348፡ ስምንት መቶ አርባ ሰባት ሺ ሶስት መቶ አርባ ስምንት

2.

ሀ 828,719

ለ 563,438

የመልመጃ 2 መልሶች

1. ሀ 843,976፡ ስምንት መቶ አርባ ሶስት ሺ ዘጠኝ መቶ ሰባ ስድስት

ለ 289,621፡ ሁሉት መቶ ሰማንያ ዘጠኝ ሺ ስድስት መቶ ሀያ አንድ

ሐ 999,901፡ ዘጠኝ መቶ ዘጠና ዘጠኝ ሺ ዘጠኝ መቶ አንድ

2. በአሀዝ

ሀ 82,004፤ ለ 159,238፤ ሐ 400,010፤ መ 632,579

በሰንጠረዥ

100 ሺ	10 ሺ	1 ሺ	100	10	1
	8	2	0	0	4
1	5	9	2	3	8
4	0	0	0	1	0
6	3	2	5	7	9

3. ሀ $500{,}000 + 40{,}000 + 6{,}000 + 800 + 60 + 5$

ለ $300{,}000 + 60{,}000 + 8{,}000 + 500 + 0 + 9$

ሐ $900{,}000 + 00{,}000 + 9{,}000 + 200 + 30 + 7$

መ $200{,}000 + 10{,}000 + 8{,}000 + 100 + 30 + 2$

4. ሀ $900{,}000 + 80{,}000 + 5{,}000 + 400 + 70 + 5 = 985{,}475$

ለ $300{,}000 + 40{,}000 + 6{,}000 + 400 + 60 + 8 = 346{,}468$

5. 600,000፤ 700,000፤ 800,000፤ 900,000፤ 1,000,000

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. ቀጥሎ በአሀዝ የተፃፍትን ሙሉ ቁጥሮች በፊደል ፃፉ፡፡

   ሀ 586 ለ 4,935 ሐ 9,400 መ 8,397

2. ቀጥሎ በፊደል የተፃፉትን ሙሉ ቁጥሮች በአሀዝ ግለፁ፡፡

   ሀ. አንድ ሺ ሰባት መቶ አስራ ሁለት

   ለ. ስምንት ሺ ሰማንያ አራት

   ሐ. ዘጠኝ ሺ አራት መቶ ሰባ አምስት

   መ. ሶስት ሺ አራት መቶ ስልሳ ስምንት

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. ቀጥሎ በመተንተን ለቀረቡት ሙሉ ቁጥሮች የሚወክላቸውን ቁጥር በአሀዝ እና በፊደል ፃፉ፡፡

   ሀ. $1 \times 10{,}000 + 0 \times 1{,}000 + 0 \times 100 + 0 \times 10 + 0 \times 1$

   ለ. $2 \times 1{,}000 + 0 \times 100 + 4 \times 10 + 0 \times 1$

2. ለሚከተሉት ጥያቄዎች ባዶ ቦታውን የሚወክሉ ሙሉ ቁጥሮችን ፃፉ

   ሀ $______ \times 1{,}000 + ______ \times 100 + _ \times 10 + ______ \times 1 = 9{,}002$

   ለ $3 \times ________ + ____ \times 100 + _ \times 10 + 3 \times __ = 3{,}643$

   ሐ $8 \times _______ + ____ \times 1 = 8{,}001$

   መ $_____ \times 1{,}000 + 3 \times _____ + ___ \times 10 + 5 \times _______ = 7{,}395$

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. በ10,000 እና በ16,000 መካከል የሚገኙ ሙሉ ቁጥሮችን በ1,000 ልዩነት በመዘርዝር ፃፉ

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. የሚከተለውን ሰንጠረዥ ሙሉ

+	1	30	70	100	2,400	96,000	100,000
10,000							

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. በ100,000 እና 600,000 መካከል የሚገኙ ሙሉ ቁጥሮችን በ100,000 ልዩነት በመዘርዝር ፃፉ፡፡

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

2. የሚከተለውን ሰንጠረዥ ሙሉ

+	8		600		10,000	
100,000		100,025		101,000		1,000,000

1.2 የቁጥር ቤት ዋጋ በባላ 6 እና በላይ ሆሄ ሙለ ቁጥሮች

የተግባርና የመልመጃ መልሶች

ክፍለ ጊዜ 4

1.2.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃቶች፡-

- ባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቁጥሮች የቤት ዋጋ ማንበብ ።
- ባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቁጥሮች በመትንትን ማስቀመጥ።
- ባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቁጥሮች የቤት ዋጋቸውን ማንበብና መፃፍ።

1.2.2 ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር

ተማሪዎች ምን ያህል እንደሚያስታውሱ ለመለየት በተግበር 4 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች እድል መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ማድረግ እና ማበረታታት። ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆኑላቸው ጥያቄዎች ካሉ ማብራሪያ መስጠት። ባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቀጥሮችን እንዴት የቤት ዋጋ እንደሚለዩ የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ በመጠቀም ምሣሌዎች ማሳየት ያስፈልጋል። በተጨማሪ ከመልመጃ 4 ውስጥ የተወሰኑ ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ መስጠት እና ተማሪዎቹ የቤት ስራቸውን በትክክል መስራታቸዉን ማረጋገጥ።

1.2.3 የምዘና ስልት

- ባለ 6 ሆሄ ሙሉ ቁጥር በመስጠት የእያንዳንዱን ሆሄ የቤት ዋጋቸውን እንዲያስቀምጡ ጥያቄ መጠየቅ እና የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ፣ የቡድን ስራ ጥያቄዎችን መስጠት።
- ተማሪዎች ጥቁር ሰሌዳ ላይ ወጥተዉ እንዲሰሩ ማድረግ።
- የተግባር ስራ መስጠት።
- የቃል ወይም የወረቀት ጥያቄዎችን ሙከራ መስጠት።
- የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ መስጠት።

1.2.3 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 3 መልሶች

1. ሀ እና መ ባለ ስድሰት ሆሄ ሲሆኑ ነገር ግን ለ እና ሐ ባለ አምስት ሆሄ ነው

መልመጃ 3 መልሶች

1. ሀ. 8 የመቶ ሺ ቤት ነው ለ. 5 የአስር ሺ ቤት ነው ሐ. 4 የመቶ ቤት ነው
2. ሀ. 4 መቶ ሺዎች 6 አሰር ሺዎች 9 ሺዎች 4 መቶዎች 3 አስሮች 5 አንዶች

   ለ 3 አሰር ሺዎች፣ 2 መቶዎች፣ 8 አስሮች እና 9 አንዶች

   ሐ 3 አሰር ሺዎች፣ 7 ሺዎች፣ 6 መቶዎች፣ 4 አስሮች እና 5 አንዶች
3.

ተ/ቁ	የመቶ ሺ ቤት	የአስር ሺ ቤት	የሺ ቤት	የመቶ ቤት	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
ሀ	3	2	1	4	6	5
ለ	7	0	2	3	8	6
ሐ	2	4	8	6	4	7

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. ለሚከተሉት ሙሉ ቁጥሮች ከጎን የተሰጡት ቁጥሮች የስንት ቤት ዋጋ እንደሚያመለክቱ ፃፉ፡፡

   ሀ. ከሙሉ ቁጥር 903,045 ውስጥ የ9 የቤት ዋጋ ስንት ነው?

   ለ. ከሙሉ ቁጥር 732,789 ውስጥ የ3 የቤት ዋጋ ስንት ነው?

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. በሚከተሉት ቁጥሮች ውስጥ ያሉትን መቶ ሺዎች፣ አስር ሺዎች፣ ሺዎች፣ መቶዎች፣ አስሮችና አንዶች ለይታችሁ ፃፉ

   ሀ. 87,139   ለ. 349,036

1.3 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደር እና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ

የተመደበዉ ክ/ ጊዜ 4 ክፍለ ጊዜ

የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃቶች:-

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደር።
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በቅደም ተከተል ማስቀመጥ።

ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ተማሪዎች በተግበር 4 ላይ የሚገኙ ጥያቄዎችን በቡድን እንዲወያዩባቸው እና ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች እድል በመስጠት ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲሰሩ ማድረግ ተገቢ ነዉ።

የምዘና ስልት

- ተማሪዎች እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደር እና በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ እና የቡድን ስራ መስጠት።
- ተማሪዎች ጥቁር ሰሌዳ ላይ ወጥተዉ እንዲሰሩ ማድረግ።
- የተግባር ስራ መስጠት።
- የቃል ወይም የወረቀት ጥያቄዎችን ሙከራ መስጠት።
- የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት።

የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

ተግባር 4 መልሶች

1. ሀ. 834,028 > 823,879

   ለ. 734,028 < 734,079

የመልመጃ 4 መልሶች

1.

ሀ. 654,126___<___679,368

ለ. 900,008___>___900,004

ሐ. 69,682___<____694,657

መ. 328,414_>_____328,413

ሠ. 592,367__=_____592,367

2. ሀ ትልቁ 668,480

   ትንሹ 623,942

   ለ ትልቁ 946,948

   ትንሹ 946,250

3. ሀ ከትንሹ ወደ ትልቁ

   346,528፣ 442,251፣ 446,675፣ 523,947፣ 568,489

   ከትልቁ ወደ ትንሹ

   568,489፣ 523,947፣ 446,675፣ 442,251፣ 346,528

   ለ. ከትንሹ ወደ ትልቁ

   742,258፣ 768,480፣ 846,674፣ 923,842፣ 946,529

   ከትልቁ ወደ ትንሹ

   946,529፣ 923,842፣ 846,674፣ 768,480፣ 742,258

   ሐ. ከትንሹ ወደ ትልቁ

   546,247፣ 546,251፣ 546,482፣ 546,528፣ 546,875

   ከትልቁ ወደ ትንሹ

   546,875፣ 546,528፣ 546,482፣ 546,251፣ 546,247

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. የሚከተሉትን ሙሉ ቁጥሮች ከትንሹ ወደ ትልቁ በቅደም ተከተል አስቀምጡ፡፡

   ሀ 846,675፣ 846,489፣ 846,528

   ለ 568,675፣ 568,689፣ 568,690

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

2. የሚከተሉትን ሙሉ ቁጥሮች ከትንሹ ወደ ትልቁ በቅደም ተከተል አስቀምጡ፡፡

   ሀ 846,675፣ 846,489፣ 846,528፣ 846,947፣ 846,251፣ 823,947

   ለ 568,675፣ 568,689፣ 568,690፣ 568,677፣ 568,680፣ 546,529

1.4 ቁጥሮችን በቁጥር ቤት ዋጋቸዉ ማጠጋጋት

የተመደበዉ ክፍለ ጊዜ 3

የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት፡-

➢ ሙሉ ቁጥሮችን በቁጥር ቤት ዋጋቸው ማጠጋጋት፡፡

ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ተማሪዎች በተግበር 8 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች በቡድን ማወያየት እና ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ አንድ አንድ ተማሪ ወጥቶ/ታ እንዲያስረዳ/ታስረዳ ያድርጉ። በተጨማሪ ከመልመጃ 8 ውስጥ የተወሰኑ ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ መስጠት ተገቢ ነዉ።

የምዘና ስልት

- ተማሪዎች ሙሉ ቁጥሮችን ወደ ተለያዩ የቤት ዋጋ እንዲያጠጋጉ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ እና የቡድን ስራ መስጠት።
- ተማሪዎች ጥቁር ሰሌዳ ላይ ወጥተዉ እንዲሰሩ ማድረግ።
- የተግባር ስራ መስጠት።
- የቃል ወይም የወረቀት ጥያቄዎችን ሙከራ መስጠት።
- የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ መስጠት።

የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 5 መልሶች

1. ሀ. ወደ 10   ለ. ወደ 300   ሐ. ወደ 7,000
2. ወደ አስር ቤት ሲጠጋጋ፡ 149 ~ 150

   ወደ መቶ ቤት ሲጠጋጋ፡ 149 ~ 100

የመልመጃ 5 መልሶች

1. ሀ. ወደ አሰር ቤት ሲጠጋጋ፡ 6,839 ~ 6,840

   ወደ መቶ ቤት ሲጠጋጋ፡ 6,839 ~ 6,800

   ለ. ወደ አሰር ቤት ሲጠጋጋ፡ 955 ~960

   ወደ መቶ ቤት ሲጠጋጋ፡ 955 ~1,000

   ሐ ወደ አሰር ቤት ሲጠጋጋ፡ 8,462 ~8,460

   ወደ መቶ ቤት ሲጠጋጋ፡ 8,462 ~8,500

   መ ወደ አሰር ቤት ሲጠጋጋ፡ 18,132 ~18,130

   ወደ መቶ ቤት ሲጠጋጋ፡ 18,132 ~18,100
2. ሀ ወደ አንድ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 46,462 ~ 46,000

   ወደ አሰር ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 46,462 ~50,000

ለ ወደ አንድ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 68,308 ~ 68,000

ወደ አሰር ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 68,308 ~70,000

ሐ ወደ አንድ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 82,645 ~ 83,000

ወደ አሰር ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 82,645 ~80,000

መ ወደ አንድ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 28,657 ~ 29,000

ወደ አሰር ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 28,657 ~30,000

3. ሀ ወደ መቶ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 446,067 ~ 400,000

ለ ወደ መቶ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 634,365 ~ 600,000

ሐ ወደ መቶ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 978,564 ~ 1,000,000

መ ወደ መቶ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 258,798 ~ 300,000

4. ወደ አሰር ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 153,602 ~ 150,000

ወደ መቶ ሺ ቤት ሲጠጋጋ፡ 153,602 ~ 200,000

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

1. የሚከተሉትን ሙሉ ቁጥሮች ወደ 10,000፣ 1,000 እና 100 ቤት አጠጋጉ፡፡

ሀ 946,063 ለ 765,365

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

2. የሚከተሉትን ሙሉ ቁጥሮች ወደ 100,000፣ 10,000 ፣1000 ፣ 100 እና10 ቤት አጠጋጉ፡፡

ሀ 946,063 ለ 765,365

1.5. ቁጥሮች

የተመደበዉ ክ/ጊዜ፡- 5 ክፍለ ጊዜ

የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃቶች፡-

- የቁጥሮችን ምንነት ይገልፃሉ፡፡
- የተለያዩ አገራት ቁጥሮችን ይለያሉ፣ ይፅፋሉ፡፡
- 1–100 ያሉ እና ከ 100 በላይ ያሉ የኢትዮጵያ ቁጥሮችን ያነባሉ፣ ይፅፋሉ፡፡

ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

በተግባር 6 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲ ወያዩባቸው በማድረግ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ተማሪዎች እድል በመስጠት ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጉ፡፡ ተማሪዎቹ ካስረዱ በኋላ ማበረታታት እና ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆነላቸውን ጥያቄ ማብራሪያ ይስጡበት፡፡ በትልቅ ወረቀት ላይ የተፃፉ ከ1 – 100 እና ከ 100 በላይ ያሉ የኢትዮጵያ ቁጥሮችን በመጠቀም ምሳሌዎችን በመስጠት ማስረዳት፡፡ በተጨማሪ ከመልመጃ 9 ውስጥ የተወሰኑ ጥያቄዎች በመምረጥ የክፍል ስራ እና የቤት ስራ መስጠት ተገቢ ነዉ፡፡

የምዘና ስልት

ተማሪዎች የኢትዮጵያ ቁጥሮችን እንዲያነቡና እንድፅፍ ምዘና መስጠት እና የተለያዩ የክፍል ስራ፣ የቤት ስራ፣ የቡድን ስራ በማዘጋጀት መስጠት፡፡
ተማሪዎች ጥቁር ሰሌዳ ላይ ወጥተዉ እንዲሰሩ ማድረግ፡፡ የተግባር ስራ መስጠት፡፡ የቃል ወይም የወረቀት ጥያቄዎችን ሙከራ መስጠት፡፡ የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ መስጠት፡፡

የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 6 መልሶች

1. **ቁጥር** ማለት ለመቁጠር ወይም ደግሞ ለመለካት የምንጠቀምበት የሂሳብ ቁስ ነው፡፡

መልመጃ 6 መልሶች

1. የተለያዩ መልሶች ይጠበቃሉ፡፡ ለምሳሌ
   - የኢትዮጵያ ቁጥሮች:
     ፩፣ ፳፣ ፴፣ ፺፣ ፻
   - ሕንዳዊ-አረባዊ ቁጥሮች:
     500፣ 600፣ 700፣ 800፣ 900
   - የሮማውያን ቁጥሮች:
     V፣ X፣ L፣ C፣ D

2. ሀ MD = አንድ ሺ አምስት መቶ ለ CD =አራት መቶ ሐ MM = ሁለት ሺ
   መ ፸፯፻፬ = ሰባት ሺ ሰባት መቶ አራት
   ሠ ፵፬፻፵፬ = አራት ሺ አራት መቶ አርባ አራት
   ረ ፶፭፻ = አምስት ሺ አምት መቶ

የተግባር 7 መልሶች

1. የተለያዩ ሊሆኑ ይችላሉ፡፡ ለምሳሌ ፩፣ ፪፣ ፫፣ ፬፣ ፭
2. ሀ ፩- አንድ ለ ፭- አምስት ሐ ፱- ዘጠኝ
   መ ፲- አስር ሠ ፴- ሰላሳ ረ ፻- አንድ መቶ

የመልመጃ 7 መልሶች

1. ሀ ፲፬-አስራ አራት ለ ፳፭-ሃያ አምስት ሐ ፴፮- ሰላሳ ስድስት መ ፵፬-አርባ አራት ሠ ፶፭-አምሳ አምስት ረ ፷፮-ስድሳ ስድስት ሰ ፸፯- ሰባ ሰባት ሸ ፹፰-ሰማንያ ስምንት ቀ ፺፱-ዘጠና ዘጠኝ
2. ሀ ዘጠና አንድ- ፺፩ ረ አርባ አምስት- ፵፭
   ለ ሰማንያ ሁለት- ፹፪ ሰ ሰላሳ አንድ- ፴፩
   ሐ ሰባ ሶስት- ፸፫ ሸ ሃያ ሶስት- ፳፫
   መ ስድሳ አራት- ፷፬ ቀ አስራ ሁለት- ፲፪
   ሠ አምሳ ስድስት -፶፮ በ አንድ መቶ- ፻
3. ፺፷

በዝግታ ለሚረዱ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

ሀ. ፳ ለ. ፷ ሐ. ፺

ፈጣን ለሆኑ ተማሪዎች የተዘጋጁ መልመጃዎች

የሚከተሉትን የኢትዮጵያ ቁጥሮች በፊደል ፃፉ ::

ሀ ፳፬ ለ ፶፫ ሐ ፸፮ መ ፺፬ ሠ ፷፫

የተግባር 8 መልሶች

1. ፬፻፣ ፺፻፣ ፮፻፣ ፪፻
2. ሀ ፱፻: ዘጠኝ መቶ ሐ ፲፻: አንድ ሺ
   ለ ፭፻: አምስት መቶ መ ፼: አስር ሺ ሠ ፰፻: ስምንት መቶ

መልመጃ 8

1. ሀ ፲፻: አንድ ሺ ሐ ፴፻: ሶስት ሺ
   ለ ፳፻: ሁለት ሺ መ ፬፻: አራት መቶ ረ ፷፻: ስድስት ሺ
2. ሀ አስር ሺ ፡ ፼ መ. አራት ሺ አንድ መቶ ሰባ ፡ ፵፩፻፸
   ለ ሰባ ሺ ፡ ፸፻ ሠ. ስምንት ሺ ሁለት መቶ ሰላሳ: ፹፪፻፴
   ሐ ስድስት ሺ: ፷፻ ረ. ሁለት ሺ ሰላሳ ስምንት: ፳፻፴፰

የምዕራፍ 1 ማጠቃለያ መልመጃ መልሶች

1. ሀ. እውነት ለ. እውነት ሐ. ሀሰት መ. ሀሰት
   ሠ እውነት ረ ሀሰት ሰ ሀሰት
2. 13,000፣ 14,000፣ 15,000፣ 16,000 ፣17,000 እና 18,000

3. 40,000፣ 50,000፣ 60,000፣ 70,000፣ 80,000 እና 90፣000
4. 300,000፣ 400,000፣ 500,000 እና 600,000
5. ሀ. ሀያ አምስት ሺ ስምንት መቶ ዘጠኝ
   ለ. ሶስትመቶ ሰባ ስምንት ሺ ሰድስት
   ሐ. ስምንት መቶ አርባ ስድስት ሺ ዘጠኝ መቶ ስምንት
   መ. አንድ ሚሊዮን
6. ሀ 909,003 ለ 540,064
   ሐ 110,001 መ 700,002
7.

ተ/ቁ	የመቶ ሺ ቤት	የአስር ሺ ቤት	የሺ ቤት	የመቶ ቤት	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
ሀ		3	5	8	0	4
ለ	2	7	8	1	5	3
ሐ	4	4	6	9	9	8
መ	1	0	0	0	1	2

8. ሀ 584,126 ____>____ 579,368

   ለ 800,001 ____<____ 800,004

   ሐ 99,682 ____<____ 994,657

   መ 828,414 ____=____ 828,414

   ሠ 792,466 ____>____ 792,366

9. ከትንሹ ወደ ትልቁ

   ሀ. 246,675፣ 346,525፣ 442,253፣ 568,489፣723,947

   ለ. 446,674፣ 642,252፣746,524፣ 868,480፣ 923፣842

   ሐ. 346,255፣546,882፣ 646,249፣ 746,878 ፣946,528

   መ. 946,247፣ 946,258፣ 946,481፣946,524፣946,875

10. ከትልቁ ወደ ትንሹ

ሀ. 723,947፣ 568,489፣ 442,253፣ 346525፣246,675

ለ . 923,842፣ 868,480፣ 746524፣ 642,252፣446,674

ሐ. 946,528፣ 746,878፣646,249፣ 546,882፣346,528

መ. 946,875፣ 946,524፣946,481፣946,258 ፣946,247

11. ሀ ፱ ለ ፲፮ ሐ ፳፫ መ ፴፯ ሠ ፵፪ ሰ ፶፯ ሸ ፷፬ ቀ ፸፩

12. ሀ አራት ለ አስራ አምስት ሐ ሰላሳ አምስት

መ ሀያ አራት ሠ ሰባ

13.

ተ/ቁ	ወደ መቶ ሺ ቤት ሲጠጋጋ	የአስር ሺ ቤት ሲጠጋጋ	የሺ ቤትሲጠጋጋ	የመቶ ቤትሲጠጋጋ	የአስር ቤት ሲጠጋጋ	አሀዝ
ሀ	0	10,000	9,000	8,800	8850	8,849
ለ	0	0	4,000	4,400	4400	4,397
ሐ	0	0	1,000	800	770	765
መ	0	50,000	46,000	45,600	45640	45,638
ሠ	100,000	70,000	68,000	68,500	68,470	68,462
ረ	600,000	580,000	583,000	582,700	582750	582,745
ሰ	200,000	200,000	198,000	198,200	198190	198,186

14

ተ/ቁ	የመቶ ሺ ዎች	የአስር ሺዎች	የሺዎች	መቶዎች	የአስሮች	የአንዶች
ሀ	7	6	9	4	3	1
ለ	8	0	1	2	0	9
ሐ	9	3	7	6	4	5
መ				8	9	3
ሠ			1	8	9	7

ሀ$(1 \times 100000) + (4 \times 10000) + (6 \times 1000) + (8 \times 100) + (6 \times 10) + (7 \times 1\ )$

ለ$(4 \times 100000) + (2 \times 10000) + (8 \times 1000) + (5 \times 100) + (0 \times 10)\ + (6 \times 1)$

ሐ$(8 \times 100000) + (9 \times 10000) + (9 \times 1000) + (2 \times 100) + (5 \times\ + (3 \times 1)$

መ$(9 \times 100000) + (1 \times 10000) + (8 \times 1000) + (5 \times 100) + (3 \times 1)\ + (2 \times 1)$

14. ሀ 87,743 ለ 944,222 ሐ 782479 መ 141,464
15. በጥር ወር ከፍተኛ ጎብኚ ተመዘገበ
16. በ3ኛው ዙር

ምዕራፍ ሁለት

እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር እና መቀነስ

የተመደበለት ክፍለ ጊዜ 21

መግቢያ

ከምዕራፉ የሚጠበቁ የመማር ማስተማር ዉጤቶች:-

- ❖ እስከ 1,000,000 የሚደርሱ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር፡፡
- ❖ እስከ 1,000,000 የሚደርሱ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ፡፡

ምዕራፉን ለማስተማር በዋናነት የሚያስፈለጉ የትምህርት መሳሪያዎች

- ➢ የተለየዩ ቀለማት ያሏቸዉ ጠመኔዎች እና ማርከሮች
- ➢ ክላሰር እና የስዕል ወረቀቶች
- ➢ የመደመር የቅይይር እና የተጣማጅነት ባህሪያት በትልቁ የተፃፈበት ክላሰር ወይም የስዕል ወረቀት

2.1 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች መደመር

ክፍለ ጊዜ 8

2.1.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት:-

- ➢ እስከ 1000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር፡፡

2.1.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት የቀረቡ የመማር ማስተመር ዘዴ እና ተግባራቸዉ

እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር ባለፈዉ ንዑስ ርዕስ 2.1.1 ላይ ተምረዋል፡፡ ነገር ግን መምህር ተማሪዎች የተማሩትን ምን ያህል እንደሚያስታዉሱ ለማወቅ በተግባር 1 ላይ ያሉትን ጥያቄዎች እንዲሰሩ ያድርጓቸዉ፡፡ ሲጨርሱ የሰሩትን ወጥተዉ እንዲሰሩ ያድርጓቸዉ፡፡ እባክዎትን መምህር ከዚህ በተጨማሪ የሚከተሉትን የማሰተማር ስልቶች ይጠቀሙ፡፡

- ➢ ተማሪዎች ቁጥሮችን በመነጣጠልና በማጣመር 10 እንዲያመጡ ማገዝ

ምሳሌ፡ $7 + 9 = 6 + 1 + 9 = 6 + 10 = 16$

- ➢ ተማሪዎች በመደመር ጊዜ የቤት ዋጋ እንዲጠቀሙ መርዳት
- ➢ ተማሪዎች የሚከተሉትን ሂደቶች (ዘዴዎች) እንዲከተሉ ማገዝ

- አስሮችን እና አንዶችን መደመር እና ማጣመር
- አስር ለማድረግ የተወሰነ ቁጥር ከሌላዉ መዉሰድ

$56 + 48 = 54 + 50 = 104$

$56 + 48 = 56 + 50 - 2 = 104$

- ቁጥሮችን በመደመርና በትንተና መጠቀም

$358 + 459 = 300 + 400 + 50 + 50 + 8 + 9 = 700 + 100 + 17$

2.1.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

መምህር! የዚህን ንዑስ ክፍል ምዘና የሚተገበርባቸዉ ዋና ዋና ተግባራት የሚከተሉት ናቸዉ፡፡

- ተማሪዎች እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁሮችን እንዲደምሩ ጥያቄ መጠየቅ
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መሰረት ያደረገ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን መስራት
- በምልከታ እና በወረቀት ሙከራ መስጠት
- የተማሪዎች ውጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ መስጠት

2.1.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 1 መልሶች

1. ሀ $4,672 + 1,000 = 5,672$ ለ $856,724 + 34,577 = 891,301$

መምህር! ከመልመጃ 1 ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሯቸዉ ማድረግ፡፡ የክፍል ስራዉን ግን የመስሪያ ሰዓት በመስጠት በሰጡት ሰዓት ዉስጥ የጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም ደብተራቸዉ ላይ የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያት ይፃፉበት፡፡ በሚቀጥለዉ ክ/ጊዜ የተሰጡትን የቤት ሥራ መስራት አለመስራታቸዉን በማረጋገጥ ተማሪዎች የሰሩትን የቤት ስራ በየተራ እየወጡ ጥቁር ሰሌዳዉ ላይ እንዲሰሩ ማበረታታት እና ሞራል መስጠት፡፡ ተማሪዎች ከስሩት መልስ ላይ በመነሳት ማስተካከያ እና ባብራሪያ መስጠት፡፡

የመልመጃ 1 መልሶች

1. ሀ. $12 + 4 = 10 + 2 + 4 = 10 + 6 = 16$

   ለ. $8 + 9 = 7 + 1 + 9 = 7 + 10 = 17$

   ሐ. $14 + 5 = 10 + 4 + 5 = 10 + 9 = 19$

2. ሀ. $64 + 28 = 60 + 4 + 20 + 8 = 60 + 20 + 8 + 4$

   $= 80 + 12$

   $= 92$

ለ. 57 + 93 = 50 + 7 + 90 + 3

= 50 + 90 + 7 + 3

= 140 + 10

= 150

ሐ. 75 + 84 = 70 + 5 + 80 + 4

= 70 + 80 + 5 + 4

= 150 + 9

= 159

3. ሀ. 951 + 850 = 900 + 50 + 1 + 800 + 50

= 900 + 800 + 50 + 50 +1

= 1700 +100 +1

= 1800 +1

= 1801

ለ. 3,261 + 6,845

= 3,000 + 200 + 60 + 1 + 6,000 + 800 + 40 + 5

= 3,000 + 6,000 + 200 + 800 + 60 + 40 + 1 + 5

= 9,000 + 1,000 + 100 + 6

= 10,000 + 100 +6

= 10,106

ሐ. 216,760 + 64,412

= 200,000+10,000+6000+700+60+60,000+4000+400+10+2

= 200,000+10,000+60,000+6000+4000+700+400+60+10+2

= 200,000 +70,000 +10,000 1,100 + 70 +2

= 200,000 + 80,000 + 1,170 + 2

= 281,172

4. ሀ. 376 + 622 = 998

	3	7	6
+	6	2	2
=	9	9	8

ለ. 6,562 + 5,354=11,916

አለኝ	+1	+1	+1	
	6	5	6	2
+	5	3	5	4
=	11	9	1	6

ሐ. 631,286 + 331,989 = 963,275

አለኝ			+1	+1	+1	
	6	3	1	2	8	6
+	3	3	1	9	8	9
=	9	6	3	2	7	5

መ 821,286+127,579 = 948,865

አለኝ				+1	+1	
	8	2	1	2	8	6
+	1	2	7	5	7	9
=	9	4	8	8	6	5

5.

ሀ	ለ	ሀ+ለ	ለ+ሀ
100,000	30,000	130,000	130,000
566,722	366,657	933,379	933,379

2.2 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ

ክፍለ ጊዜ 9

2.2.1 የንዑስ ርዕስ ብቃት

❖ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ

2.2.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ተማሪዎች ምን ያህል መቀነስን እንደሚችሉ ለመለየት በተግበር 2 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥቂዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪ ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጓቸው፡፡

2.2.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- ❖ ሙሉ ቁጥሮችን እንዲቀንሱ ጥያቄዎችን በመስጠት በግል እንዲሰሩ ማድረግ
- ❖ ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ በመስጠት ማበረታታት፣ ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት

2.2.4 የተግባርና መልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 2 መልሶች

1. ሀ 6,321−340 ለ 547,389−64,278

ሀ	ለ
6,321	547,389
− 340	− 64,278
= 5,981	= 483,111

መምህር! እስኪ ተማሪዎች ሙሉ ቁጥሮችን ለማባዛት የተማሯቸዉን የተለያዩ የማባዛት ስልቶችን ማወቃቸውን ለመገመገም ከመልመጃ 2 ጥያቄዎችን በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሩ ማድረግ፡፡ የክፍል ስራዉን ግን የመስሪያ ሰዓት በመስጠት በሰጡት ሰዓት ዉስጥ የጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም ደብተራቸዉ ላይ የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያት ይፃፉበት፡፡ በሚቀጥለዉ ክ/ጊዜ የተሰጡትን የቤት ሥራ መስራት አለመስራታቸዉን በማረጋገጥ ተማሪዎች የሰሩትን የቤት ስራ በየተራ እየወጡ ጥቁር ሰሌዳዉ ላይ እንዲሰሩ ማበረታታት እና ሞራል መስጠት እንዲሁም ተማሪዎች ከስሩት መልስ ላይ በመነሳት ማስተካከያ እና ማብራሪያ ይስጡ፡፡

የመልመጃ 2 መልሶች

1. ሀ 78,246 −11,111 = 67,135

	7	8	2	4	6	ዋና
−	1	1	1	1	1	ተቀናሽ
=	6	7	1	3	5	ልዩነት

ለ 771,234 −342,531 = 428,703

		6	10	12			
	7	~~7~~	~~1~~	~~2~~	3	4	ዋና
−	3	4	2	5	3	1	ተቀናሽ
=	4	2	8	7	0	3	ልዩነት

ሐ. 678,803– 569,740 = 109,063

		6	18	7	10		
	6	~~7~~	~~8~~	~~8~~	~~0~~	3	ዋና
–	5	6	9	7	4	0	ተቀናሽ
=	1	0	9	0	6	3	ልዩነት

መ. 971,204 – 342,535 = 628,669

		6	100	11	10		
	9	~~7~~	~~1~~	~~2~~	~~0~~	4	ዋና
–	3	4	2	5	3	5	ተቀናሽ
=	6	2	8	6	6	9	ልዩነት

ሠ. 896,543– 672,348 = 224,195

				4	13	13	
	8	9	6	~~5~~	~~4~~	3	ዋና
–	6	7	2	3	4	8	ተቀናሽ
=	2	2	4	1	9	5	ልዩነት

2

ሀ	ለ	ሀ – ለ = መ
500,000	100,000	400,000
900,000	98,000	802,000

2.3 ሙሉ ቁጥሮች መሰረት ያደረገ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት

ክፍለ ጊዜ 4

2.3.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት፡-

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች መሰረት ያደረገ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት

2.3.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት የቀረቡ የመማር ማስተመር ዘዴ እና ተግባራቸዉ

ተማሪዎች በ3ኛ ክፍል የሂሳብ ትምህርር ላይ የቃላት ፐሮብሌሞችን መፍታት ተምረዋል፡፡ ነገር ግን ምን ያህል እንደሚያስታዉሱ በተግበር 3 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች እድል መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ ተማሪ ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጉ፡፡

2.3.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መሰረት ያደረገ የቃላት ፐሮብሌሞችን መስጠት በምልከታ እና በወረቀት ሙከራ መስጠት

የተማሪዎች ውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ መስጠት

2.3.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

ተግባር 3 መልሶች

1. ግንዛቤ ይወስዳሉ ተብሎ የተለዩ ተማሪዎች ብዛት = 205,985 ተማሪዎች

ግንዛቤ የወሰዱ ተማሪዎች ብዛት = 150,849 ተማሪዎች ግንዛቤ ያላገኙ ተማሪዎች ብዛት = 205,985 – 150,849 = 55,136 ናቸዉ፡፡

መምህር! ከመልመጃ 3 ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሯቸዉ ማድረግ፡፡ የክፍል ስራዉን ግን የመስሪያ ሰዓት በመስጠት በሰጡት ሰዓት ዉስጥ የጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም ደብተራቸዉ ላይ የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያት ይፃፉበት፡፡

በሚቀጥለዉ ክ/ጊዜ የተሰጡትን የቤት ሥራ መስራት አለመስራታቸዉን በማረጋገጥ ተማሪዎች የሰሩትን የቤት ስራ በየተራ እየወጡ ጥቁር ሰሌዳዉ ላይ እንዲሰሩ ማበረታታት እና ሞራል መስጠት፡፡ ተማሪዎች ከስሩት መልስ ላይ በመነሳት ማሰተካከያ እና ማብራሪያ መስጠት፡፡

የመልመጃ 3 መልሶች

1. ጠቅላላ የተማሪ ብዛት = 3,769

በበጎ አድራጎት ክበብ የሚሳተፉ ተማሪዎች = 847

በነገው ሰው መምህር ክበብ የሚሳተፉ ተማሪዎች = 543

በአካባቢ እንክብካቤ ክበብ የሚሳተፉ ተማሪዎች = 719

ሀ በሁሉም ክበቦች ውስጥ የሚሳተፉ ተማሪዎች

= 847 + 543 + 719 =2,109 ተማሪዎች

ለ የትኛዉም ክበብ ውስጥ ያልተሳተፉ ተማሪዎች

= 3,769 – 2,109 = 1,660 ተማሪዎች

2. ዋና = 12,347፣ ልዩነት = 2,630

ትንሹ ሙሉ ቁጥር = ተቀናሽ = ዋና – ልዩነት

= 12,347– 2,630 = 9,717 ትንሹ ቁጥር ነዉ።

3. የሁለት ሙሉ ቁጥሮች ልዩነት 15,984 ነዉ። ትንሹ ሙሉ ቁጥር 480,963 ነዉ። ትልቁ ሙሉ ቁጥር ስንት ነዉ?

ልዩነት =15,984 ተቀናሽ =480,963

ዋና= ተቀናሽ + ልዩነት = 480,963 + 15,984 = 496,947

4. ስልጠና ከመውሰዱ በፊት በአመት የሚከፈል ብር = 450,984 ብር

ከስልጠና ከወሰደ በኋላ በአመት የሚከፈል ብር = 288,916 ብር

ድርጂቱ በአመት የቆጠበዉ ብር = 450,984 – 288,916 = 162,068 ብር ይሆናል።

የምዕራፍ 2 የማጠቃለያ መልመጃ መልሶች

1. ሀ. እዉነት ለ. ሀሰት ሐ. ሀሰት መ. እዉነት

2. ሀ 413 + 15 = 428 ሐ. 3,648 + 236 = 3,884

ለ 978 + 215,895 = 216,873 መ 941,809 + 58,191 =1,000,000

3. ሀ 4,000 – 346 = 3,654 ሐ 247,365 – 132,151 = 115,214

ለ 36,375 –19,320 = 17,055 መ 996,370 – 293,478 = 702,892

4. 200,000 –19,897 =180,103 ኩንታል የአፈር ማዳበሪያ ተሰራጭቷል።

5. በ2ኛው ዙር. ይህም 1,871–1,843 = 28

6. 190,000–180,000 =10,000

ምዕራፍ ሦስት

እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛት እና ማካፈል

የተመደበለት ክፍለ ጊዜ 44

መግቢያ

ተማሪዎች በምዕራፍ 2 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ እና መደመር እንዲያስታውሱ የተለያዩ ጥያቄዎች በቡድን እና በግል በመስጠት ለተማሪዎቹ ይከልሱላቸው፡፡ በዚህ ምዕራፍ ደግሞ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛት እንደሚማሩ ለተማሪዎች ሞራላቸዉን በሚያነቃቃ መልኩ ይንገሯቸዉ፡፡

ከምዕራፉ የመማር ውጤቶች:-

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛት ይችላሉ፡፡
- ማባዛትን መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ የቃላት ፕሮብሌሞችን ይፈታሉ

ምዕራፉን ለማስተማር በዋናነት የሚያስፈልጉ የትምህርት መሳሪያዎች

- የማባዛት የቁጥር ቤት ሰንጠረዥ
- የተለየያዩ ቀለማት ያላቸዉ ጠመኔዎች እና ማረከሮች
- የስዕል ወረቀት ወይም ክላሰር
- የማባዛት የቅይይር እና የተጣማጅነት ባህሪያት በትልቁ የተፃፈበት የስዕል ወረቀት ወይም ክላሰር
- የቃላት ፕሮብሌሞችን ለመፍታት የሚያስፈለጉ የአሰራር ደረጃዎችን የሚያሳይ በትልቁ በስዕል ወረቀት ላይ የተፃፉ ፅሁፎች

3.1 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛት (21)

3.1.1 እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማባዛት

ክፍለ ጊዜ 3

3.1.1.1 የንዑስ ርእስ የመማር ብቃቶች

- ❖ እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄ ማባዛት
- ❖ እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በ10 ማባዛት

3.1.1.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

በመጀመርያ በተግባር 1 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጉ፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው የሰሩትን ወጥተዉ እንዲሰሩ ያበረታቷቸዉ፡፡

መምህር! እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ማባዛት መቻል አለመቻላቸዉን ለመገመገም ከመልመጃ 1 ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሯቸዉ ማድረግ፡፡ የክፍል ስራዉን ግን የመስሪያ ሰዓት በመስጠት በሰጡት ሰዓት ዉስጥ የጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም ደብተራቸዉ ላይ የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያየት ይፃፉበት፡፡ በሚቀጥለዉ ክ/ጊዜ የተሰጡትን የቤት ሥራ መስራት አለመስራታቸዉን በማረጋገጥ ተማሪዎች የሰሩትን የቤት ስራ በየተራ እየወጡ ጥቁር ሰሌዳዉ ላይ እንዲሰሩ ማበረታታት እና ሞራል መስጠት፡፡ ተማሪዎች ከስሩት መልስ ላይ በመነሳት ማስተካከያ መስጠት እና ማብራሪያ መስጠት፡፡

የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- የ100 እና 1,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እንዲያበዙ ተማሪዎችን መጠየቅ
- ተማሪዎች የተለያዩ የማባዛት ዘዴዎችን በሂሳባዊ ስሌቶች ቅደም ተከተል እንዲጠቀሙ ማገዝ
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄ ከሙሉ ቁጥሮች ጋር እንዲያባዙ መጠየቅ
- ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ በመስጠት ማበረታታት፣ ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት

የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 1 መልሶች

1. ሀ $20 \times 4 = 80$ ሐ $450 \times 2 = 900$

   ለ $100 \times 3 = 300$ መ $83 \times 8 = 664$

2. ተማሪዉ በአንድ ሳምንት ለገበያ የሚያቀርበዉ የእንቁላል ብዛት=18

   በ 9 ሳምንት ለገበያ የሚያቀርበዉ እንቁለል ብዛት፡ $18 \times 9 = 162$

የመልመጃ 1 መልሶች

1. ሀ. 100   ለ. 900   ሐ. 832   መ. 445   ሠ.686
2. ሀ $684 = 600 + 80 + 4 = 100\times6 + 10\times8 + 4\times1$

   ለ $789 = 700 + 80 + 9 = 100\times7 + 10\times8 + 9\times1$

   ሐ $843 = 800 + 40 + 3 = 100\times8 + 10\times4 + 3\times1$

   መ $980 = 900 + 80 + 0 = 100\times9 + 10\times8 + 0\times1$
3. ሀ $54\times 2 = (50 + 4)\times2 = (50\times2) + (4\times2) = 100 + 8 = 108$

   ለ $302\times3 = (300 + 2)\times3 = (300\times3) + (2\times3) = 900 + 6 = 906$

   ሐ $82\times 4 = (80 + 2)\times4 = (80\times4) + (2\times4) = 320 + 8 = 328$

   መ $98\times5 = (90 + 8)\times5 = (90\times5) + (8\times5) = 450 + 40 = 490$

   ሠ $175\times 6 = (100 + 70 + 5)\times6$

   $= (100\times6) + (70\times6) + (5\times6) = 600 + 420 + 30 = 1{,}050$
4. በ1 ሳምንት $= 129$ ብር

   በ7 ሳምንታት $=?$

   $7\times129 = 903$ ብር

   ስለዚህ በ7 ሳምንታት 903 ብር ይሸጣሉ፡፡

የተግባር 2 መልሶች

1. ሀ $9\times 10 = 90$ ለ. $10\times10 = 100$

   ሐ $50\times0 = 0$ መ $80\times 10 = 800$
2. $5 \times 10 = 50$ ሰዓታት

መምህር! እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በ10 ማባዛት መቻል አለመቻላቸዉን ለመገመገም ከመልመጃ 2 ጥያቄዉች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሩ ያድርጉ፡፡ የክፍል ስራዉን የመስሪያ ሰዓት በመስጠት በሰጡት ሰዓት ዉስጥ የጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያት ይጻፉበት፡፡

የመልመጃ 2 መልሶች

1. የሚከተሉትን ጥያቄዎች በ10 አባዙ፡፡

   ሀ $64\times10 = 640$ ለ $302\times10 = 3{,}020$

   ሐ $982\times10 = 9{,}820$ መ $598\times10 = 5{,}980$

   ሠ $775\times10 = 7{,}750$
2. $658\times10 = 6{,}580$

3.1.2 ሙሉ ቁጥሮችን የማባዛት ስልቶች

ክፍለ ጊዜ 3

የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት

- የተለያዩ የማባዛት ስልቶችን በመጠቀም ቁጥሮችን ማባዛት

ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ተማሪዎቸ ምን ያህል የማባዛት ስልቶችን እንደሚያዉቁ ለመለየት በተግበር 3 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች እድል መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጓቸው፡፡ ተማሪዎች የተለያዩ የማባዛት ዘዴዎችን በሂሳባዊ ስሌቶች ቅደም ተከተል እንዲጠቀሙ ማገዝ፡፡ በተጨማሪ ከመልመጃ 3 ውስጥ የተወሰኑ ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ በመስጠት የማባዛት ስለቶችን በሚገባ እንዲያዉቁ ያድርጓቸዋል፡፡

የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ በመስጠት ማበረታታት ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት፡፡

<u>**የማነቃቂያ ጥያቄዎች፡-**</u> ተማሪዎች! ከዚህ በታች የተሰጠውን የማነቃቂያ ጥያቄ እንዲሰሩና ሌሎች እርሶ የሚያውቋቸው ካሉ በክፍል ውስጥ ያስተምሩ፡፡

በ9 ማባዛት: ድምራቸው 9,

የ9 አስገራሚ እውነታዎች ሰምታችሁ ታውቃላችሁ?

×	2	3	4	5	6	7	8	9	
9	18	27	36	45	54	63	72	81	
መደመር	1+8	2+7	3+6	4+5	5+4	6+3	7+2	8+1	
ድምር	9	9	9	9	9	9	9	9	

ከ2 እስከ 9 ባሉ ሙሉ ቁጥሮች ስናበዛ የብዜቱን አስረኛ ቤትና አንደኛ ቤት ስንደምራቸው 9 ይሆናሉ። ማንኛውንም ባለ 1 ሆሄ ሙሉ ቁጥር በ 9 ለማባዛት የ10ኛ ቤት ዋጋው ከ2 እስከ 9 ባሉት ላይ 1 በመቀነስ ሲገኝ የ1ኛ ቤት ዋጋው 9- ከላይ ያገኘነው ሙሉ ቁጥር በመፃፍ ይገኛል።

ለምሳሌ፡-5×9፣ እና 9×9፣ እንመልከት

$5-1=4$ →10ኛ ቤት ዋጋ $9-1=8$ →10ኛ ቤት ዋጋ

$9-4=5$ →1ኛ ቤት ዋጋ $9-8=1$ →1ኛ ቤት ወጋ

ስለዚህ ብዜቱ 45 ይሆናል። ስለዚህ ብዜቱ 81 ይሆናል።

3.1.2.3 መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 3 መልሶች

1. እባክዎትን መምህር የማባዛትን ስልቶችን ለተማሪዎች በዝርዝር ይፃፉላቸዉ። ለምሳሌ፡ ከፋፍለን ማባዛት፣ በሰንጠረዥ ማባዛት፣ በመስመር እና በቁልቁል ማባዛት።

የመልመጃ 3 መልሶች

1. ሀ.$700 \times 2=$1,400 ሐ.$436 \times 5=$2,180

ለ.$741 \times 9=$6,669 መ $1245 \times 3=$3,735

ሠ.$972 \times 8=$7,776 ረ.$8,152 \times 7=$57,064

3.1.3 እስከ 10,000 ያሉ የ1000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማባዛት

ክፍለ ጊዜ 3

3.1.3.1 የንዑስ ምዕራፍ የመማር ብቃት

- ብዜታቸው ከ10,000 በታች የሆኑ የ100 እና የ1,000 ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ሙሉ ቁጥር ማባዛት

3.1.3.2 ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

❖ እባከዎት መምህር ተማሪዎች በተግበር 4 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው። ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጓቸው። ተማሪዎች እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 እንዲያባዙ ያግዟቸው።

3.1.3.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

❖ ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ በመስጠት ማበረታታት ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት፣ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ መሰጠት።

3.1.3.4 የተግባር እና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 4 መልሶች

1. 1,000፣ 2,000፣ 3,000፣ 4,000፣ 5,000፣ 6,000፣ 7,000፣ 8,000 እና 9,000

መምህር! እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ማባዛት መቻል አለመቻላቸዉን ለመገመገም ከመልመጃ 4 ጥያቄዉች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሩ ማድረግ። የክፍል ስራዉን ግን የመስሪያ ሰዓት በመስጠት በሰጡት ሰዓት ዉስጥ የጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም ደብተራቸዉ ላይ የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያት ይፃፉበት። በሚቀጥለዉ ክ/ጊዜ የተሰጡጥን የቤት ሥራ መስራት አለመስራታቸዉን በማረጋገጥ ተማሪዎች የሰሩትን የቤት ስራ በየተራ እየወጡ ጥቁር ሰሌዳዉ ላይ እንዲሰሩ ማበረታታት አና ሞራል መስጠት። ተማሪዎች ከስሩት መልስ ላይ በመነሳት ማሰተካከያ እና መብራሪያ መስጠት።

የመልመጃ 4 መልሶች

1. ሀ 1000 × 9 =9,000   ሐ 1400 × 7= 9,800

   ለ 5,000 ×1= 5,000   መ 1500 × 4 = 6,000

   ሠ 2000 ×0= 0

ተግባር 5 መልሶች

1. ሀ. 2,000× 10 = 20,000

   ለ 6,000× 10 = 60,000   ረ 7,000× 10 = 70,000

መምህር! እስከ 10,000 ያሉ የ1000 ብዜቶችን በ10 ማባዛት መቻል አለመቻላቸዉን ለመገመገም ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ ይስጧቸው። ለጨረሱትን ተማሪዎች ደብተር በማረም ደብተራቸዉ ላይ የተማሪዎችን ሞራል የሚገነባ አስተያት ይፃፉበት።

የመልመጃ 5 መልሶች

1. ሀ. 2,000× 10 = 20,000

   መ. 1,000× 10 = 10,000

   ረ. 9,000 × 10 = 90,000

2. 5,000፣ 6,000፣ 7,000፣ 8,000 እና 9,000

3.1.4 እስከ 100,000 ያሉ የ10,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማባዛት

ክፍለ ጊዜ 3

3.1.4.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃቶች

- ❖ እስከ 100,000 ያሉ የ10,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ ማባዛት
- ❖ እስከ 100,000 ያሉ የ10,000 ብዜቶችን በ10 ማባዛት

3.1.4.2 ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

እባከዎት መምህር ተማሪዎቸ በተግበር 6 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች እድል መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጓቸው፡፡

3.1.4.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- ❖ እስከ 100,000 ያሉ የ10,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እንዲያባዙ በግል የሚስሩ ጥያቄዎች መስጠት፡፡
- ❖ ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ-መልስ በመስጠት ማበረታታት፣ ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት

3.1.4.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች

የተግባር 6 መልሶች

1. ሀ 10,000 ×4 = 40,000

   ሐ 70,000 ×4 = 280,000

   ረ 90,000 ×4 = 360,000

የመልመጃ 6 መልሶች

1. ሀ 10,000 × 6 = 600,000

   ለ 30,000 × 6 = 180,000

   መ 70,000 × 6 = 420,000

2. 30,000፣ 40,000 እና 50,000 ናቸዉ፡፡

   በመቀጠል በ8 ማባዛት

   30,000 × 8 = 240,000

   40,000 × 8 = 320,000

   50,000× 8 = 400,000

3. ሀ 60,000 × 3=180,000

   ለ 20,000 × 5= 100,000

   ሐ 70,000 × 4= 280,000

   መ 100,000 × 9= 900,000

3.1.5 ብዜታቸው እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማባዛት

ክፍለ ጊዜ 3

3.1.5.1 የንዑስ ርእስ የመማር ብቃት

➢ ብዜታቸዉ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለአንድ ሆሄ ማባዛት

3.1.5.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

እባክዎት መምህር ተማሪዎቻ በተግበር 7 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጉ፡፡

ለምሳሌ፡- የሚከተሉትን ሙሉ ቁጥሮች ብዜታቸዉን ፈልጉ፡፡

ሀ 235 × 9 ለ 3,020 × 7

3.1.5.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- እስከ 1000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ከሙሉ ቁጥሮች ጋር እንዲያባዙ መጠየቅ

- ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ በመስጠት ማበረታታት ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት

3.1.5.4 የተግባር እና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸዉ

የተግባር 7 መልሶች

1. የእርዳታ ድርጂቱ የለገሰዉ ጤፍ ዱቄት በ1 ዙር = 10,000 ኪ.ግ

በ9 ዙሮች = ?

ድርጂቱ ጠቅላላ የለገሰው በ9 ዙሮች= 10,000 × 9 ኪ.ግ ዱቄት = 90,000

መምህር! ብዜታቸው እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማባዛት መቻል አለመቻላቸዉን ለመገመገም የተለያዩ ጥያቄዎች በመምረጥ የቤት ስራ፣ የክፍል ስራ እና የቡድን ስራ በመስጠት እንዲሰሩ ያድርጓቸው፡፡

የመልመጃ 7 መልሶች

1. ሀ 715 ለ 21,714 ሐ 98,056
   መ 337,912 ሠ 900,009 ረ 940,900

2. ሀ 68×8 ___>___ 8×64

ለ 708×3 ___<___ 602×4

ሐ $9,312 \times 8$ ___<___ $10,306 \times 9$

መ $304,005 \times 3$ ___>___ $279,098 \times 2$

ሠ $450,000 \times 2$ ___=___ $300,000 \times 3$

የተግባር 8 መልሶች

1. ሀ. 88×22 እና 22×88

$88 \times 22 = 1,936$ እና $22 \times 88 = 1,936$

ስለዚህ $88 \times 22 = 22 \times 88$ (የማባዛት የቅይይር ባህሪ ይባላል፡፡)

ለ. $(12 \times 7) \times 9$ እና $12 \times (7 \times 9)$

መጀመሪያ ቅንፉን ማስወገድ

$(12 \times 7) \times 9 = 84 \times 9 = 756$ እና $12 \times (7 \times 9) = 12 \times 63 = 756$

ስለዚህ $(12 \times 7) \times 9 = 12 \times (7 \times 9)$(የማባዛት የተጣማጅ ባህሪ ይባላል፡፡)

የመልመጃ 8 መልሶች

1. ሀ. 16 × (8 × 10) =16 × 80=1,280

   ለ. 10 × (9 × 80) =10 × 720=7,200

   ሐ. (9 × 40) × 8 =360 × 8 =2,880

መ. (6 × 10) × 20 =60 × 20= 1,200

2. ሀ 18× 6 =___6__× 18

   ለ 230× 20 = 20×__230___

   ሐ (20× 14) × 15 =___20__× (14 × 15)

   መ (___34___× 50) × 9 = 34 × (50 × _9__)

የመልመጃ 9 መልሶች

1. ሀ 9,635 × 10 =96,350

   ለ 100,000 × 10 =1000,000

   ሐ 24,390 × 10 = 243900

   መ 90,000 × 10 =900,000

   ሠ 75,413 × 10 =754,130

   ረ 12,300 × 10 =123,000

2. ሀ ___6,87__× 10 = 6,870

   ለ 3,600× 10 =__36,000_________

   ሐ _10__ × 87,964 = 879,640

   መ (___10__ × 80) × 90 = 10 × (80 × __90_)

3.1.6 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 እና በላይ ሆሄያቶች ማባዛት

ክፍለ ጊዜ 3

3.1.6.1 የንዑስ ርእስ የመማር ብቃት

- ብዜታቸዉ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 እና በላይ ሆሄ ማባዛት

3.1.6.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

እባከዎት መምህር ተማሪዎች በተግበር 8 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጉ፡፡

ለምሳሌ፡- የሚከተሉትን ሙሉ ቁጥሮች ብዜታቸዉን ፈልጉ፡፡

ሀ 235 × 19 ለ 3,020 × 147

3.1.6.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- እስከ 1000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 እና በላይ ሆሄ ከሙሉ ቁጥሮች ጋር እንዲያባዙ መጠየቅ
- ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ በመስጠት ማበረታታት ምልከታ ማድረግ ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት

የተግባር 9 መልሶች

ሀ 880 × 122 = 107,360 ሐ 458 × 160 = 73,280

ለ 940 × 80 = 75,200 መ 4,500 × 90 = 405,000

የመልመጃ 10 መልሶች

1.

ሀ	ለ	ሐ	መ
14,123 × 215	3,619 × 46	14,008 × 87	42,239 × 28
3,036,445	**166,474**	**1,218,696**	**1,182,692**

2. መፍትሄ 28590×34 = 972,060

3.1.7 ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛትን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት

ክፍለ ጊዜ 3

3.1.7.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት

- ብዜታቸዉ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛትን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት

3.1.7.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ተማሪዎቸ በ3ኛ ክፍል የሂሳብ ትምህርት ላይ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት ምን ያህል እንደሚያስታውሱ ለመለየት በተግበር 10 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን

እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ሲወያዩበት እርሶ ማበረታታት አለቦት፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ቡድኖች እድል መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንድያስረዱ ያድርጓቸው፡፡ በመቀጠል እርስዎ የቃላት ፕሮብሌሞችን በቀላሉ እንዴት መስራት እንዳለባቸዉ የቃላት ፕሮብሌሞችን ለመፍታት የሚያስፈለጉ የአሰራር ደረጃዎችን የሚያሳይ በትልቁ በስዕል ወረቀት ላይ የተፃፈ ቅደም ተከተልን በግድግዳዉ ላይ በመለጠፍ ዕሱን ተከትለዉ እንዲሰሩ ያድርጓቸው፡፡

3.1.7.3 የምዘና ስልቶች እና ዝርዝር ተግባራት

- ብዜታቸዉ እስከ 1,000,000 ባሉ ሙሉ ቁጥሮች ማባዛትን መሰረት ያደረገ ተግባራዊ የቃላት ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ በግል መስጠት፡፡

3.1.7.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸዉ

ተግባር 10 መልሶች

የ1 ኮምፒውትር ዋጋ $= 19{,}000$ ብር

የ10 ኮምፒውሮች ዋጋ = ?

ጠቅላላ የ10 ኮምፒውተሮች ዋጋ $= 10 \times 19{,}000$

$= 190{,}000$ ብር ይሆናል፡፡

የመልመጃ 11 መልሶች

1. የተደራጁ ወጣቶች ብዛት =4,609

   እያንዳንዳቸው የሰበሰቡት ፕላስቲክ መጠን =8 ኪሎግራም

   ወጣቶቹ አጠቃላይ የሰበሰቡት ፕላስቲክ

   መጠን =4,609× 8

   =36,872 ኪሎግራም

2. አጠቃለይ ተማሪ = 2,500

አንድ ተማሪ የሚወስደው መጸሃፍ = 9

አጠቃላይ የወሰዱት መጻሃፍት = አጠቃለይ ተማሪ × አንድ ተማሪ የሚወስደው መጽሃፍ

= 2,500 × 9= 22,500 መፅሀፍት ወሰዱ፡፡

3. በ1 ድርጂት $= 200{,}000$ ብር

በ35 ድርጂቶች = ?

$= 35 \times 200{,}000 = 7{,}000{,}000$ ብር

3.2 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማካፈል

የተመደበ ለት ክፍለ ጊዜ 23

መግቢያ

ተማሪዎች በምዕራፍ ሶስት እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ እና በ10 ማባዛት የተማሩ መሆኑን መከለስ፡፡ ይህንን እውቀታቸውን በመጠቀም እስከ 1,000,000 ማካፈል በባለ አንድና በ10 ማካፈል የሚማሩ መሆናቸውን ለተማሪዎች በቅድሚያ ትምህርቱን ከመጀመራችን በፊት ማስገንዘብ ያስፈልጋል፡፡

ከምዕራፉ የሚጠበቁ ማስተማር ውጤቶች

- ✓ እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 እና በ10 ማካፈል ይችላሉ፡፡
- ✓ እሰከ 1,000,000 ባሉ ሙሉ ቁጥሮች ማካፈልን መሰረት ያደረገ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን መፍታት ይችላሉ፡፡

ምዕራፍን ለማስተማር የሚያስፈልጉ መርጃ መሳርያዎች

የተለያዩ ቀለማት ያላቸው ጠመኔዎች፣ ማርከሮች፣ ረጅሙን የማካፈል ስልት የሚያሳይ በትልቅ ወረቀት ላይ የተሰራ፣ የቃላት ፕሮብሌሞችን ለመፍታት የሚያስፈልጉ የአሰራር ደረጃዎችን የሚያሳይ በትልቅ በስዕል ወረቀት ላይ የተፃፉ ፅሁፎች፡፡

3.2.1 እስከ 1,000 ያሉ የ100 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማካፍል

ክፍለ ጊዜ 5

3.2.1.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት

- ➢ ከ1,000 ያነሱ የ100 ብዜቶች በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማካፈል፡፡

3.2.1.2 ንዕስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

በመጀመሪያ በተግባር 3 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩባቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ተወያይተው ሲጨርሱ ለተወሰኑ ተማሪዎች እድል መስጠት እና ከቡድኖቹ አንድ አንድ ተማሪዎች ወጥተው እንዲያስረዱ ያድርጓቸው፡፡ ተማሪዎቹ ካስረዱ በኋላ ያበረታቱ ፡፡ ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆነላቸውን ጥያቄዎች ተማሪዎቹን በቀላሉ ለማስረዳት በመጀመሪያ የ100 ብዜቶች የሚባሉትን ተማሪዎች እንዲያስታውሱ ያደርጓቸው፡፡

3.2.1.3 የምዘና ስልት

- እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮች በባለ 1 ሆሄ እና በ10 እንዲያካፍሉ ተማሪዎችን መጠየቅ እና የክፍል ስራ መስጠት

3.2.1.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች

የተግባር 1 መልሶች

1. የ100 ብዜቶች የምንላቸው 100፣ 200፣ 300፣ 400፣ 500 ወዘተ. ናቸው፡፡
2. ሀ 200 ÷ 2 = 100   ሐ 600÷ 5 = 120

   ለ 300 ÷ 6 = 50   መ 900 ÷ 3 = 300

የመልመጃ 1 መልሶች

1. ሀ 300 ÷ 2 =150   መ 600 ÷5 = 120

   ለ 600 ÷ 3 =200   ሠ 900 ÷ 6= 150

   ሐ 400 ÷ 4 =100   ረ 1,000 ÷ 8 =125

2. ጠቅላላ ስኳር በኩንታል = 1,000 ኩንታል

   የነጋዴዎች ብዛት = 8

ለእያንዳንዳቸው ነዋሪ የሚደርሳቸው = ጠቅላላ ስኳር ÷ የነጋዴዎች ብዛት

= 1,000 ÷ 8

= 125 ኩንታል ይደርሳቸዋል፡፡

የተግባር 2 መልሶች

1. ሀ 100÷ 10 =10   ሐ 700 ÷ 10= 70

   ለ 300 ÷ 10 = 30   መ 800 ÷ 10 = 80

2. ጠቅላላ ደብተር =100

   የተማሪ ብዛት = 10

   ለእያንዳንዱ ተማሪ = ጠቅላላ ደብተር ÷ ለተማሪ ብዛት

   = 100 ÷10

   = 10 ደብተር ይደርሳቸዋል፡፡

የመልመጃ 2 መልሶች

1. የአንድ ቤታቸው፣ የ10 ቤታቸው 0 የሆኑ ሙሉ ቁጥሮች የ100 ብዜቶች ናቸው፡፡ 200፣ 300፣ 400፣ 500፣ 600፣ 700፣ 800፣ 900
2. ሀ 100 ÷10 =10   መ 600 ÷10 = 60

ለ 500 ÷10=50 ሠ 900 ÷10 = 90

ሐ 400 ÷10 = 40 ረ 1,000 ÷10 =100

3. ጠቅላላ ተማሪ = 400

የክፍል ብዛት = 10

በአንድ ክፍል ውስጥ የተመደቡ ተማሪዎች ብዛት = ጠቅላላ ተማሪዎች ÷ የክፍል ብዛት

= 400 ÷10

= 40 ተማሪዎች ይመደባሉ፡፡

3.2.2 እስከ 10,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማካፈል

ክፍለ ጊዜ 5

3.2.2.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት

- እስከ 10,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማካፈል ፡፡

3.2.2.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

በመጀመሪያ በተግባር 5 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች ጥንድ ጥንድ ሆነው እንዲሰሩ ያደርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ሰርተው ሲጨርሱ አራት አራት ሆነው የሰሩትን መልስ እንዲወያዩበት ያግዟቸው፡፡ ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆኑላቸውን ጥያቄዎች ለተማሪዎቹ ማስረዳት፡፡ የተለያዩ ጥያቄዎችን መስጠት፡፡

ለምሳሌ፡ የሚከተሉትን አስሉ

1. 1000 ÷ 5 2. 14,000 ÷ 7 3. 67,000 ÷ 5

3.2.2.3 የምዘና ስልት

እስከ 10,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ 1 እና በ10 እንዲያካፍሉ ጥያቄዎችን መስጠት፡፡

3.2.2.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 3 መልሶች

ሀ 1,000 ÷ 4 = 250 ሐ 6,000 ÷5 = 1,200

ለ 5,000 ÷ 2 =2,500 መ 9,000 ÷ 3 = 3,000

መልመጃ 3 መልሶች

1. የሚከተሉትን አስሉ

ሀ 7,000 ÷ 5 =1,400 | መ 8,000 ÷4 = 2,000

ለ 3,000 ÷ 3 =1,000 | ሠ 9,000 ÷ 6 =1,500

ሐ 5,000 ÷ 5 =1,000 | ረ 10,000 ÷ 8 =1,250

የተግባር 4 መልሶች

1. ሀ 2,000 ÷ 10 =200 | መ 5,000 ÷10 = 500

ለ 3,000 ÷10 = 300 | ሠ 7,000 ÷10 = 700

2. ትንሹ የ1,000 ብዜት ባለ አራት ሆሄ = 1,000

ትልቁ የ1,000 ብዜት ባለ አራት ሆሄ = 9,000

1,000 ÷10 = 100 እና 9,000 ÷10 = 900

የመልመጃ 4 መልሶች

1. ሀ 1,000 ÷10 =100 | መ 6,000 ÷10 = 600

ለ 5,000 ÷10= 500 | ሠ 9,000 ÷ 10 =900

ሐ 4,000 ÷10 = 400 | ረ 10,000 ÷ 10 =1,000

2. ጠቅላላ የእጅ ማጽጃ = 5,000 ሊትር ሳንታይዘር

የክፍለ ከተማ ብዛት = 10 ክፍለ ከተማ

የሚደርሳቸው የእጅ ማጽጃ = ጠቅላላ የእጅ ማጽጃ ÷ የክፍለከተማ ብዛት

= 5,000 ÷10

= 500 ሳኒታይዘር ይደርሳቸዋል።

3.2.3. እስከ 100,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10

ክፍለ ጊዜ 5

3.2.3.1 የንዑስ ርእስ መማር ብቃት

✓ እስከ 100,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄና እና በ10 ማካፈል

3.2.3.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረበ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመጀመሪያ በተግባር 7 ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች በቡድን እንዲሰሯቸው ያድርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ሰርተው ሲጨርሱ ተማሪዎች የተወያዩበትን ለክፍል ተማሪዎች እንዲያቀርቡ ያድርጉ፡፡

3.2.3.3 የምዘና ስልት

እስከ 100,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 እንዲያካፍሉ

ጥያቄዎችን መስጠት፡፡

3.2.3.4 የተግባር እና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያው

የተግባር 5 መልሶች

1. ሀ 20,000 ÷ 5 =4,000 ሐ 50,000 ÷2 = 25,000

ለ 30,000 ÷ 6 =5,000 መ 90,000 ÷ 3 = 30,000

2. አጠቃላይ ያመረተው የለስላሳ ጠርሙሶች ብዛት = 90,000

የቀን ብዛት = 5

የ 1 ቀን ምርት = አጠቃላይ ያመረተው የለስላሳ ጠርሙሶች ብዛት ÷ የቀን ብዛት

= 90,000 ÷ 5

= 90,000 ÷ 5

= 18,000 የለስላሳ ጠርሞሶች ይመረታሉ፡፡

የመልመጃ 5 መልሶች

1. ሀ 20,000 ÷ 2 = 10,000 ሰ 56,000 ÷ 8 = 7,000

ለ 33,000 ÷ 3 = 11,000 ሸ 72,000 ÷ 9 = 8,000

ሐ 40,000 ÷ 4 = 10,000 ቀ 100,000 ÷ 8 = 12,500

መ 45,000 ÷ 5 = 9,000

ሠ 48,000 ÷ 6 = 8,000

ረ 49,000 ÷ 7 = 7,000

2.

ጠቅላላ ችግኝ = 90,000

የአርሶ አደር ብዛት=6

የሚደርሳቸው የችግኝ ብዛት = ጠቅላላ ችግኝ ÷ የአርሶ አደር ብዛት

= 90,000 ÷ 6

= 15,000 ችግኞች ይደርሳቸዋል፡፡

ተግባር 6 መልሶች

1. ትንሹን ባለ አምስት ሆሄ የሺ = 10,000

   ትልቁን ባለ አምስት ሆሄ የሺ = 90,000

   10,000÷10 = 1,000 እና 90,000 ÷10 = 9,000

2. ሀ 20,000 ÷ 10 = 2,000 ሐ 50,000 ÷10 = 5,000

   ለ 24,000 ÷10= 2,400 መ 99,000 ÷ 10 = 9,900

መልመጃ 6 መልሶች

1. ሀ 20,000 ÷10 = 2,000 ሰ 72,000 ÷ 10 = 7,200

   ለ 33,000 ÷10 = 3,300 ሸ 100,000 ÷ 10 =10,000

   ሐ 40,000 ÷10 = 4,000 ቀ 49,000 ÷10 = 4,900

   መ 45,000 ÷10 = 4,500

   ሠ 48,000 ÷10 =4,800

   ረ 56,000 ÷10 = 5,600

2. ጠቅላላ የተገዛ እህል = 60,000

   የነጋዴ ብዛት = 10

   ድርሻ = 60,000 ÷10

   =6,000

3.2.4 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማካፈል

ክፍለ ጊዜ 5

3.2.4.1 የንዑስ ርእስ መማር ብቃቶች

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄና እና 10 በያለ ቀሪ ማካፈል ፡፡
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 ሆሄና እና 10 ቀሪ ማካፈል ፡፡

3.2.4.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

በመጀመሪያ በተግባር ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች ጥንድ ጥንድ ሆነው እንዲሰሩ ያደርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ሲጨርሱ ሶስት ሶሰት ሆነው የሰሩትን መልስ እንዲወያዩበት ያግዟቸው፡፡ ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆኑላቸውን ጥያቄዎች ለተማሪዎቹ ማስረዳት፡፡ ከዚያ በኋላ የተለያዩ ምሳሌዎችን እና ጥያቄዎችን መስጠት፡፡

ተጨማሪ ምዘናዎች

1. የሚከተሉትን ወደ አስርዮሻዊ ቁጥር ለውጡ፡፡

ሀ 1,000 ÷10 ለ 10,000 ÷ 10 ሐ 12,000 ÷ 10

2. የሚከተሉትን ወደ አሰረኛ ለውጡ፡፡

ሀ 3,450 ÷10 ለ 100,000 ÷ 10 ሐ 456,786 ÷ 8

3.2.4.3 የምዘና ስልት

እሰከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 እና በ10 እንዲያካፍሉ ጥያቄዎችን መስጠት፡፡

3.2.4.4 መልሶች

ተግባር 7 መልሶች

1.

ሀ 3,636 ÷ 3 =1,212 መ 5,670 ÷10 = 567

ለ 64,324 ÷4 =16,081 ሠ 72,800 ÷10 = 7,280

ሐ 444,000 ÷ 8 = 55,500 ረ 1,000,000 ÷10 =100,000

መልመጃ 7 መልሶች

ሀ
909 (ድ)
(አ)4 | 3636 (ተካፋይ)
-36
03
ሶስት ወርዶ ሲላልቻለ ድርሽ
36 ላይ 0 በመስጠት
-36 6 እናወርዳለን
0

ለ
18212(ድርሻ)
አ(6) | 109,272(ተካፋይ)
-6
49
- 48
12
-12
07
- 6
12
- 12
0

በዘህ መስረት የተቀሩትን ስንሰራ

ሐ 888,000 ÷ 8 = 111,000 ሠ 672,800 ÷ 10 = 67,280

መ 65,670 ÷10 = 6,567 ረ 1,000,000 ÷ 10=100,000

2. ጠቅላላ ያዋጡት ብር = 300,000 ብር

ብዛታቸው = 3

አንደኛው ያዋጣው ብር = ጠቅላላ ያዋጡት ብር÷ ለብዛታቸው

= 300,000÷ 3

= 100,000 ብር አወጥተዋል፡፡

የተግባር 8 መልሶች

1. በ10 ስናካፈላቸው ቀሪ የሚኖራቸው ቁጥሮች የአንድ ቤታቸው 0 ያልሆኑ ሙሉ ቁጥሮች ናቸው፡፡

2.

ሀ
```
        158 (ድ)
(አ)3 | 476 (ተካፋይ)
       -3
        17
      -15
        26
        24
         2 ቀሪ
```

ሐ
```
         667(ድርሻ)
(አ)10 | 6,677(ተካፋይ)
        -60
          67
         -60
          77
         -70
           7 ቀሪ
```

በዚህ መሰርት የተቀሩት ይሰራሉ

ለ 7,685 ÷ 8= 760 ቀሪ 5 መ 28,876 ÷10 =2,887 ቀሪ 6

የመልመጃ 8 መልሶች

1. ሀ
```
        921 (ድ)
(አ)4 | 3,687 (ተካፋይ)
       - 36
         08
        - 8
         07
         -4
          3 ቀሪ
```

ሠ
```
         867(ድርሻ)
(አ)10 | 8,677 (ተካፋይ)
        -80
         67
       - 60
         77
        -70
          7 (ቀሪ)
```

ማረጋገጫ ተካፍይ = አካፋይ× ድረሻ + ቀሪ

ሀ 3,687 = 4× 921 + 3
= 3684 + 3
= 3687

ሠ 8,677 = 10×867 + 7
= 8670 + 7
= 8677

ሀ 3,687 = 4× 921 + 3
= 3684 + 3
= 3687

ሠ 8,677 = 10×867 + 7
= 8670 + 7
= 8677

ለ 64,923 ÷ 5 =12,984 ቀሪ 3

ረ 44,877 ÷ 10=4487 ቀሪ 7

ሐ 36,377÷3 =12,125 ቀሪ 2

ሰ 56,779÷10 = 5,677 ቀሪ 9

መ 564,923 ÷ 8=70,615 ቀሪ 3

ሽ 725,879÷10=72,587 ቀሪ 9

3.2.5 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 እና በላይ ሆሄዎች ማካፈል

ክፍለ ጊዜ 5

3.2.5.1 የንዑስ ርእስ መማር ብቃቶች

- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 እና በላይ ሆሄ ማካፈል ፡፡

3.2.5.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

በመጀመሪያ በተግባር ላይ የሚገኙትን ጥያቄዎች ተማሪዎች ጥንድ ጥንድ ሆነው እንዲሰሩ ያደርጓቸው፡፡ ጥያቄዎቹን ሲጨርሱ ሶስት ሶሰት ሆነው የሰሩትን መልስ እንዲወያዩበት ያግዟቸው፡ ፡ ለተማሪዎች ግልፅ ያልሆኑላቸውን ጥያቄዎች ለተማሪዎቹ ማስረዳት፡፡ ከዚያ በኋላ የተለያዩ ምሳሌዎችን እና ጥያቄዎችን መሰጠት፡፡

ተጨማሪ ምዘናዎች

1. የሚከተሉትን አስሉ፡፡

ሀ 100,000 ÷100 ለ 1000,000 ÷ 1000 ሐ 812,128 ÷ 25

3.2.5.3 የምዘና ስልት

እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 እና በላይ እንዲያካፍሉ ጥያቄዎችን መስጠት፡፡

3.2.5.4 መልሶች

የተግባር 9 መልሶች

1.

ሀ 3,636 ÷18 = 202 ለ 4,444,000 ÷ 22= 202,000

ሐ 643,216÷ 16 =40,201

የመልመጃ 9

1\.

ሀ 6,969 ÷ 13　ለ 888,000 ÷ 800　ሐ 582,140÷ 65

2\. 348,900 ÷ 60 =5,815

አንድ መሀንድስ ጠንክሮ በመስራት መኪና በ348,900 ብር ገዝቶ ኑሮውን በማሻሻል ላይ ይገኛል። መኪናውን ለመግዛት በ60 ወራት ክፍሎ ቢያጠናቅቅ በአንድ ወር ስንት ብር ይከፍላል?

3.2.6 ሙሉ ቁጥሮች ላይ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት

ክፍለ ጊዜ 3

3.2.6.1 የንዑስ ርዕስ የመማር ብቃት

- ማካፈልን መሰረት ያደረገ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን መፍታት ።

3.2.6.2 ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር በመነሻነት ወይም በአማራጭነት የቀረቡ የመማር ማስተማር ዘዴና ተግባራት

ንዑስ ርዕሱን ለማስተማር የተለያዩ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት። ጥያቄዎች በመስጠት ተማሪዎቹ እንዲወያዩ ማድረግ እና የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት ምን አይነት የአሰራር ቅደም ተከተል መከተል እንዳለባቸው ማስታወሻ መስጠት።

3.2.6.3 የምዘና ስልት

ተማሪዎች ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ ማድረግ፣ የሙከራ ፈተናዎችን መፈተን፣ የተማሪዎች ውጤት እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ- መልስ መስጠት።

3.2.6.4 የተግባርና የመልመጃ መልሶች ከነማብራሪያቸው

የተግባር 10 መልሶች

1\. በ3 ሳምንታት = 6,540 ብር

በ1 ሳምንት = ?

በ1 ሳምንት የሚያገኙት ገቢ = 6,540 ÷ 3 ብር

= 2,180 ብር

መልመጃ 10

1.

አጠቃላይ ሰዎች ብዛት =270

በአንድ ወንበር ላይ የሚቀመጡ ሰዎች ብዛት =3

አጠቃላይ በአውሮፕላኑ ውስጥ ያሉት ወንበሮች ብዛት = አጠቃላይ የሰዎች ብዛት ÷ 3

= 270 ÷ 3

= 90 ወንበሮች ይኖሩታል፡፡

2. አጠቃላይ የተማሪዎች ብዛት 360

የመኪናው የመያዝ አቅም 9

ጠቅላላ የሚያስፈልገው የመኪናውች ብዛት = ?

ጠቅላላ የሚያስፈልገው የመኪናውች ብዛት

= አጠቃላይ የተማሪዎች ብዛት 360 ÷ የመኪናው የመያዝ አቅም 9

= 360 ÷ 9

= 40 መኪናዎች ያስፈልጋሉ፡፡

3. አጠቃላይ ብርቱካኖች 528

ፕላስቲክ ብዛት 10

ድርሻንና ቀሪን መለየት፡፡

ይኸውም 528÷ 10 = 52 ቀሪ 8

ስለዚህ ያልታሸጉ ብርቱካኖች ብዛት 8 ናቸው፡፡

4. አጠቃላይ ለማስልጠን የታቀደው 4,522,612

የዙሮች ብዛት 36

በአንድ ዙር = ?

በአንድ ዙር = 4,522,612 ÷ 36 = 125,612 ሰዎችን ማሰልጠን ይቻላል፡፡

የምዕራፍ 3 ማጠቃያ መልመጃ መልሶች

1. I. እዉነት II. እዉነት III. ሀሰት IV. እዉነት

V ሀሰት VI ሀሰት VII እውነት VIII እውነት IX ሀሰት

2. ሀ 3,615 × 10 = 36,150 ለ 100,000 × 10 =1000,000

ሐ 38,250 × 10 =382,500 መ 98,000 × 10 =980,000

ሠ 65,489 × 10 =654,890 ረ 85,300 × 10 =853,000

3. ሀ. 77,312 × 5 = 386,560 ለ.64,613 × 6=387,678

ሐ.100,135×8=801,080 መ 303,275 × 3=909,825

4. ሀ 4× (10× 9)=4 × 90 =360

ለ (7×26) ×8 =182 × 8 = 1,456

ሐ (6×3,211) ×2 =19266 × 2 =38,532

መ 10× (3,471×10) =10×34710 =347,100

5. በት/ቤቱ ያሉ ክበቦች ብዛት = 8 ክበቦች

የእያንዳንዱ ክበብ አባል ብዛት =54 ተማሪ

እያንዳንዱ የክብብ አባል በ10 ወር የሚያዋጣዉ ብር =25 ብር

ሀ. ክበባቶች ዉስጥ የሚሳተፉ ተማሪዎች ብዛት= 54 × 8 =432 ተማሪዎች ይሳተፋሉ፡፡

ለ. በአጠቃላይ ለ8ቱ ክበቦች የተዋጣው የገንዘብ መጠን

=432 x10x 25 =108,000

6.

ሀ 100 ÷ 4 = 25

ለ 800 ÷ 8= 100

ሐ 8,000 ÷ 3 =2666 ቀሪ 2

መ 9,000÷ 7 =1,285 ቀሪ5

ሠ 10,000 ÷5 = 2000

ረ 40,000 ÷ 8 = 5,000

ሰ 63,786 ÷ 6 =10,631

ሸ 800,000 ÷ 9 = 88,888 ቀሪ 8

7.

ሀ 600 ÷10 = 60

ለ 1,000 ÷10= 100

ሐ 55,760 ÷10= 5,576

መ 64,789 ÷10= 6,478 ቀሪ 9

ሠ 88,674÷ 10=8,867 ቀሪ 4

ረ 995,673÷ 10= 99,567 ቀሪ 3

8.

የዶሮዎች ብዛት =80

የአርሶ አደሮች ብዛት =8

ለአንድ አርሶ አደር የሚደርሰው ድርሻ = የዶሮዎች ብዛት ÷ የአርሶ አደሮች ብዛት

= 80 ÷ 8

= 10 ዶሮዎች ይደርሳቸዋል፡፡

9.

አጠቃላይ መፅሀፍት = 640

መደርደሪያ ብዛት = 8

በአንድ መደሪደሪያ ላይ የሚቀመጡ መጻሃፌት ብዛት = አጠቃላይ መጻኃፍት ÷ መደርደሪያ ብዛት

= 640 ÷ 8

=80 መፅሀፍት በአንድ መደሪደሪያ ላይ ይቀመጣል።

10.

$390,600 \div 45 = 8,680$

11.

$18,450,208 \div 124 = 148,792$ ብር

ዋቢ መጽሐፍት

1.የ ኢፌድሪ ትምህርት ሚኒስተር የሀገር አቀፍ ትምህርት ማዕቀፍ ከ1ኛ እስከ 4ኛ ክፍል

2.ገ ብረየስ ኃይለ ጊዮርጊስ፣ የሡፍ የሻው (የአራተኛ ክፍል የተማሪው የሂሳብ መጽሐፍ) አድስ አበባ ትምህርት ቢሮ ለ4ኛ ክፍል፣ በ2004 በኢት. አቆጣጠር

2.የ ሡፍ የሻው (ሶስተኛ ክፍል የተማሪው የሂሳብ መጽሐፍ) አድስ አበባ ትምህርት ቢሮ ለ3ኛ ክፍል ፣ በ2004 በኢት. አቆጣጠር

3. www.basic-math-explained.com

4. https://en.wikipedia.org 'wiki' 'mathe'

4ኛ ክፍል

ምዕራፍ አንድ

ሙሉ ቁጥሮች (20 ክ/ጊዜያት)

የምዕራፉ የመማር ውጤቶች፣ ከዚህ ምዕራፍ በኋላ ተማሪዎች፣

- እስከ 1,000,000 ያሉሙሉ ቁጥሮችን ይቆትራሉ
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደምተከተል ያስቀምጣሉ
- እስከ 1,000,000 ያሉሙሉቁጥሮችን መሰረት ያደረገ ተግባራዊ መልመጃዎችን ይፈታሉ
  - .

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
ሙሉቁጥሮችን በ1000፣ በ10,000 እና በ 1000,000 መቁጠር • እስከ 1,000,000 ያሉሙሉቁጥሮችንማወዳ ደርናበቅደም ተከተል መስቀመጥ • ቁጥሮችን በቁጥር ቤት ዋጋ አጠጋግተዉ መስቀመጥ • ከ1-100 ያሉትን የኢትዮጵያ ቁጥሮችን መፃፍና ማንበብ	1.1 ሙሉቁጥሮችን በ1000፣ በ10,000 እና በ 1000,000 መቁጠር ክለሳ (4 ክ/ጊዜ) 1.2 የቁጥር ቤት ዋጋ በባላ 6 እና በላይ ሆሄ ሙሉ ቹጥሮች (4ክ/ጊዜ) 1.3 እስከ 1,000,000 ያሉሙሉ ቁጥሮችን ማወዳደር እና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ (4ክ/ጊዜ) 1.4 ቁጥሮችን በቁጥር ቤት ዋጋ ማጠጋጋት (3ክ/ጊዜ) 1.5 ቁጥሮች (5ክ/ጊዜ)	• የእለቱን ት/ት እስከ10,000 ያለ ሙሉ ቁጥሮችን መሰረት በማድረግ ተግባራዊ ጥቅሞችን በመንገር ትምህርቱን መጀመር • ተማሪዎች ቁጥሮችን በ10በ10 መድበወ የመቁጠር ፅንስ ሀሳብ ዉጤታማ ዘዴን መሆኑን እንዲረዱና እንዲያዳብሩ መርዳት • ተማሪዎች በቡድን በመሆን የ1000፣10,000 ና 100,000 ብዜቶችን እስከ 1,000,000 ድረስ ይፈልጋሉ • ተማሪዎች ጥያቄ እንዲጠይቁ ፣ ግምት እንዲገምቱ እና ውጤታቸውን እንዲያንፃባርቁ ከሌሎች ጋርእርስ በርስ እንዲወያዩና ማጠቃለያ እንዲሰጡ ማድረግ • ከ አንድ እስከ 100 ያሉትን የኢትዮጵያ ቁጥሮችን እንድጽፉ ና እንድያነቡ ማገዝ • እስከ 1,000,00 ያሉትን ሙሉ ቁጥሮች መሰረት ያደረገ ፣ የዕለትተ ዕለት ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ ተማሪዎችን መምራት	• ተማሪዎች እስከ10,000 ያሉትን የ100 ብዜቶችበቃላቸውእንዲናገሩ መጠየቅ • እስከ1,000,000 ድረስ ያሉትን የ100፣ የ1000፣ 10,000 እና የ100,000 ብዜቶችን በ100 እየመደቡ በቃላቸውእንዲዘረዝሩመጠየቅ • እስከ 1,000,000ያሉትን ሙሉ ቁጥሮች እንዲያወዳድሩና በቅደም ተከተል እንድያስቀምጡ መጠየቅ • ባለ6 ሆሄ ሙሉ ቁጥር በመስጠት የእያንዳንድን ሆሄ ቤት ዋጋቸውን እንዲያስቀምጡ መጠየቅ • ተማሪዎች ቁጥሮችን በማቅረብ እንዲያጠጋጉ መጠየቅ • ተማሪዎች የኢትዮጵያ ቁጥሮችን እንዲያነቡና እንደፅፉ ምዘና መስጠት • የቃል ወይም የወረቀት ጥያቄዎችን ሙከረ መስጠት • የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንድሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

ምዕራፍ 2

እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ (21 ክፍለ ጊዜያት)

የምዕራፉ የመማር ውጤቶች፣ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣

- እስከ 1,000,000 ያሉሙሉቁጥሮችን መደመር ይችላሉ
- እስከ 1,000,000 ያሉሙሉቁጥሮችን መቀነስ ይችላሉ
- እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር እና መቀነስን መሰረት ያደረጉ ፕሮብሌሞች መተግበር ይችላሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ሙሉ ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ • እስከ1,000,000 ያሉ ሙሉቁጥሮችን መደመር • እስከ1,000,000 ያሉ ሙሉቁጥሮችን መቀነስ • እስከ 1,000,000 ባሉ ሙሉቁጥሮች መደመርና መቀነስ መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን መፍታት	2.1 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመር (8 ክ/ጊዜያት) 2.2 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ (9 ክ/ጊዜያት) 2.3 እስከ 1,000,000 ባሉ ሙሉ ቁጥሮች መደመርና መቀነስን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሮብሌሞችን መፍታት (4 ክ/ጊዜያት)	• ተማሪዎች ቁጥሮችን መደመር እንዲችሉ ማገዝ ምሳሌ 64-45; 45 እና **5** = 50. 50 እና **10** = 60ነው. **4** +60 = 64. ስለዚህ 64-45= 5+10+4=19 • ተማሪዎች ቁጥሮችን ለመደመርና ለመቀነስ የቁጥርቤት ዋጋ እንዲጠቀሙ መርዳት • አስሮች እና አንዶችን መደመር ና መጣመር 56+ 48 = 54+50 =104 56+ 48 = 56 + 50-2 = 104 • ቁጥሮችን ለመደመርና ለመቀነስ መሰረታዊ አልጎሪዝም መጠቀም ምሳሌ: 358 + 459 300 + 400 + 50+50+8+9 =700+100+17 358 + 459 = 300 + 400 + 50+50+8+9 =700+100+17 • ተማሪዎች በቡድን ሆነው ቁጥሮችን እንዴት መደመርና መቀነስ እንዳለባቸው እንዲወያዩ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ማገዝ	• ተማሪዎች እስከ 1,000,000 ያሉሙሉ ቁሮችን እንዲደምሩ ጥያቄ መጠየቅ • ተማሪዎች የተለያዩ የመደመር የመቀነስ ዘዴዎችን እንዲጠቀሙ ማገዝ • እስከ 1,000,000 በሉ ሙሉ ቁጥሮችን መደመርና መቀነስን መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን በፕሮጀክት መልክ መስጠት • በምልከታ እና በወረቀት ሙከራ መስጠት • የተማሪዎች ውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

ምዕራፍ 3

እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛትና ማካፈል (44 ክፍለ ጊዜያት)

የምዕራፉ የመማር ውጤቶች ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣

- እስከ 1,000,000 ያሉሙሉ ቁጥሮችን ማባዛት ይችላሉ
- እስከ 1,000,000 ያሉሙሉ ቁጥሮችን ማካፈል ይችላሉ
- እስከ 1,000,000 ባሉ ሙሉቁጥሮች ማባዛት እና ማካፈልን መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን ይፈታሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ብዜታቸው ከ10,000 በታች የሆኑ የ100 እና የ1,000 ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ሙሉ ቁጥር ማባዛት • ብዜታቸው እስከ 100,0000 የሆኑ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ሙሉ ቁጥር እና በ10 ማባዛት • ብዜታቸዉ እስከ 1000000 ያሉ ሙሉቁጥሮችን በባለአንድ ሆሄ ማባዛት • ማባዛትን መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞች)	3.1 እስከ 1,000 ሙሉ ቁጠሮችን ማባዛት (21 ክፍለ ጊዚያት) 3.1.1 እስከ 10,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማባዛት(3 ክፍለ ጊዜያት) 3.1.2 ሙሉ ቁጥሮችን የማባዛት ስልቶች (3 ክፍለ ጊዜያት) 3.1.3 እስከ 100,000 ያሉ የ10,000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማባዛት (3 ክፍለ ጊዜያት) 3.1.4 ብዜታቸው እስከ 100,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማባዛት (3 ክፍለ ጊዜያት) 3.1.5 ብዜታቸው እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማባዛት (3 ክፍለ ጊዜያት) 3.1.6 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባላ 2 ሆሄያት እና በላ ማባዛት(3 ክ/ጊዜያት) 3.1.7 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛትን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሬምሎሞችን መፍታት (3 ክ/ጊዜያት)	የተለያዩ የማባዛት ስልቶችን መጠቀም 6X4 = (6x2) x2 • የተለያዩ የማባዛት ስልቶችን መተግበር • ቁጥሮችን ለማባዛ ስልቶችን ማዘጋጀት ምሳሌ፣ 36x7 = (36+4)x7 = 40x7 = 280 36x7 = 280- (7x4) የመቀነስ መሰረታዊ ስልት መጠቀም	• የ100 እና 1,000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እንዲያበዙ ተማሪዎችን መጠየቅ • ተማሪዎች የተለያዩ የማባዛት ዘዴዎችን በሂሳባዊ ስሌቶች ቅደም ተከተል እንዲጠቀሙ ማገዝ • እስከ 1 000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ ከሙሉ ቁጥሮች ጋር እንዲያባዙ መጠየቅ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
		• ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩ፣እንዲነጋገሩ ፣ በመለየትየማባዛትስልትንመጠቀምእርስ በርሳቸው እንዲረዳዱ ማድረግ • ተማሪዎች የተለያዩ የማባዛት ስልቶች ላይ እንዲወያዩ እና ክፍል ውስጥ እንዲሳተፉ ማድረግ ተማሪዎች በመለያየት የማባዛት ስልት እንዲጠሙ ማድረግ 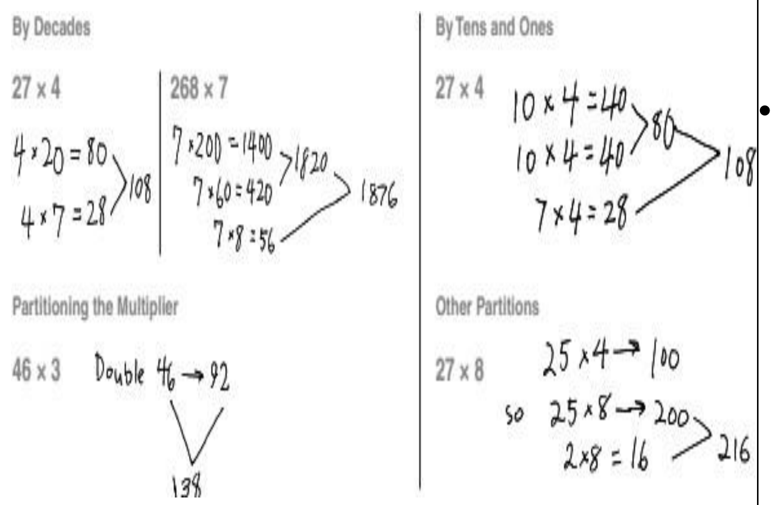	• እስከ 10,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማባዛትንመሰረት ያደረገ ተግባራዊ የቃላት ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ ማድረግ • የሙከራ ፈተናዎችን ለተማሪዎች መስጠት • የተማሪዎችውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

3.2 እስከ 1,000,000 ያሉሙሉ ቁጥሮችን ማካፈል (23 ክ/ጊዜያት)

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ከ1,000 ያነሱ የ10ብዜቶችን በባለ 1ሆሄ እና በ10 ያካፍላሉ • እስከ 1,0000 ያሉ የ100 እና የ1000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማካፈል • አስከ 1,00,0000 ያሉ ሙሉቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ 10 በቀሪ እና ያለቀሪ ማካፈል • ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን መስራት ምሳሌ፣ የ 10 ብዜት የሆነ ደሞዝ ለ 10 የ ቤተሰብ አባላት ማካፈል	3.2.1 እስከ 1,000 ያሉ የ100 ብዜቶችን በባለ 1 ሆሄ እና በ10 ማካፍል (3 ክፍለ ጊዜያት) 3.2.2 እስከ 10,000 ያሉ የ1,000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማካፈል (4 ክፍለ ጊዜያት) 3.2.3 እስከ 100,000 ያሉ የ10,000 ብዜቶችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማካፈል (5 ክፍለ ጊዜያት) 3.2.4 እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ አንድ ሆሄ እና በ10 ማካፈል (5 ክፍለ ጊዜያት) 3.2.5. ብዜታቸው እስከ 1,000,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 2 ሆሄ ማካፈል (5 ክፍለ ጊዜያት) 3 2..6 እስከ 1,000,000 ባሉ ሙሉ ቁጥሮችን ማካፈልን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሬምሎሞችን መፍታት (1 ክ/ጊዜያት)	• ተማሪዎች በአከባቢያቸዉ ተግባራዊ የማካፈል ጥቅሞችን ከህይዎታቸዉ ጋር አያይዘዉ እንዲናገሩ ማበራታታት፣ • ተማሪዎች ስለ ማከፈል ያለቸዉን እዉቀት ለመገምገመ እና ለማለያት ቀላል ተግባራት መስጠት፣ • መሰረታዊ የማካፈል ስልት በተለይ ረጅሙን የማካፈል ሂደት መጠቀም ተማሪዎች ቁጥሮችን እንዲያካፍሉ ማገዝ • የአልጎሪዝም ስልትን በመጠቀም ቁጥሮችን ማካፈል እና የመገንዘብ አቅማቸዉ እንዲጨምር ማድረግ • የ አስር የአስር ጥቅል በመጠቀም ቁጥሮችን በ 10 ብዜት ማካፈል • ማካፈልና ማባዛትነ ያላቸዉን ዝምድና ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩ ማድረግ • ተማሪዎች በቡድን ሆነው ቁጥሮችን እንዴት ማካፈል እንዳለባቸው እንዲወያዩ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ማገዝ	• እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ1 ሆሄእና በ10 እንዲያካፍሉ ተማሪዎችን መጠየቅ • እስከ 1,000 ያሉ ሙሉ ቁጥሮችን በባለ 1 እና በ10 በቀሪና ያለቀሪ እንዲያካፍሉ ጥያቄ መጠየቅ • ተማሪዎች ተግባርዊ ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ ማድረግ • የሙከራ ፈተናዎችን ለተማሪዎች መስጠት የተማሪዎች ውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

ምዕራፍ 4 ክፍልፋዮችና አስርዮሽ ቁጥሮች (30 ክ/ጊዜያት)

የምዕራፉ የመማር ውጤቶች፣ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣

- ክፍልፋዮች የሙሉ ቁጥሮች ክፍሎች እንደሆኑ ይረዳሉ
- ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፋዮች ይደምራሉ፣ይቀንሳሉ
- በእለት ተእለት ህይወታቸው ክፍልፋዮችን እና እስርዮሽ ቁጥሮችን ይተገብራሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ክፍልፍዮችን ከሙሉ ነገር መለየት • ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፋዮችን ማወዳድር • በቅደም ተከተል ይፅፋሉ • ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፋዮችን መደመር እና መቀነስ • ክፍልፋዮች የሚገልፁበትን አቻ መንገዶች መገንዘብ • አቻ ክፍልፋዮችን የሚገልጹበት ምንገዶች መግለጽ • ክፍልፋዮችን የመረዳት እውቀታቸውን ማሳደግ • የተለመዱ ክፍልፋዮች እና አስርሻዊ ቁጥሮችን ማባዛት፣ አቻ ክፍልፋይ ይፈጥራሉ :: • ክፍልፋዮችን ወደ አስርዮሻዊ ቁጥሮች ወይም አስርዮሻዊ ቁጥሮችን ወደ ክፍልፋይ መቀየር	4.1 ክፍልፋዮች የአንድ ሙሉ ነገር ክፍሎች(4 ክ/ጊዜ) 4.2 ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፍዮች ማወዳደርና በቅደም ተከተላቸው ማስቀመጥ (4 ክ/ጊዜ) 4.3ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍልፋዮች መደመርና መቀነስ(4 ክ/ጊዜ) 4.4 አቻ ክፍልፋዮች(4 ክ/ጊዜ) 4.5 አስረኛ ፣ መቶኛ እና የአስርዮሽ ቁጥሮች(4 ክ/ጊዜ) 4.6 እስከ ሁለት አስርዮሻዊ የቁጥር ቤቶች ያላቸውን አስርዮሻዊ ቁጥሮች ማወዳደር እና በቅደም ተከተል ማስቀመጥ (5 ክ/ጊዜ) 4.7 እስከ ሁለተ አስርዮሻዊ ቁጥር ቤቶች ያላቸውን መደመር እና መቀነስ (5 ክ/ጊዜ)	• የክፍልፋዮች ፅንሰ ሀሳብ ለማስረዳት ሞዴል መጠቀም • ምሳሌ የተወሰነ ስፋት ከሙሉ ስፋት አንፃር፣ • ክፍልፋይ መጠን አንፃራዊ ነዉ፣ከጠቅላለዉ አንድ ሦስተኛ ከሌላዉ አጠቃላይ ግማሽ ሊበልጥ ይችላል • ክፍልፋዮችን ፣ማወዳደር. ምሳሌ $\frac{1}{5}$ና $\frac{1}{4}$ • ስልቶችን በመጠቀም $\frac{4}{5}$ እና $\frac{4}{9}$ ማወዳደር • አቻ ክፍልፋዮች የሚገለፁበትን አልጎሪዝም ማዘጋጀት • አቻ ክፍልፋይን በመጠቀም እንደ $\frac{6}{8}$ እና $\frac{4}{5}$ ያሉ ክፍልፋዮችን እነዲያወዳድሩ ማድረግ ማወዳደር • ተመጣጣኝ ክፍልፋይ ለማግኛት አልጎሪዝም ማዘጋጀት • በቃል ለሰሩ የሚችሉ ክፍልፋዮችን መደመር ፣ ምሳሌ፣ $\frac{1}{2}$ እና $\frac{1}{4}$ ፣ እንዴት መደመር እንዳለባቸዉ መብራሪያ መስጠት $\frac{1}{4}$ ማለት የ$\frac{1}{2}$ ግማሽ ነዉ • 1/4 + 1/2 = 1/4 + (1/4 + 1/4). • $\frac{1}{2}$ ሜ እና $\frac{1}{3}$ ሜ ርዝመት የለዉ ሪቫን ጠቅላላ ርዝመቱን ማግኛት • የአስርዮሽ ነጥብ ዓላማን መገንዘብና ማደበር • በቁጥር ቤት ዋጋ የቦታ ልዉዉጥን እንዲለማመዱ መድረግ • የክፍልፋች እና አሰርዮሽ መሰረተዊ ዝምድና ማስረፅ • ክፍልፋችን ና አሰርዮሾችን ማዘመድ • ተማሪዎች ክፍልፋችን ና አሰርዮሾችን ተጠቅመዉ ተግባራዊ መልመጃዎችን እንዲሰሩ መምራት	• ተማሪዎችን ተመሳሳይ ታህት ያላቸውን ክፍፋዮች በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡ መጠየቅ • ተማሪዎች የተለያዩ ስልቶችን ተጠቅመው ክፍልፋዮችንና አስርዮሾችን ቁጥሮችን እነዲያወዳድሩ እና በቅደም ተከተል እንዲስቀምጡ ጥያቄ መጠየቅ ሆሄበማጠጋጋትእንዲደምሩናእ ንዲቀንሱማድረግ • ተማሪዎች ባለ 2 አሰርዮሽ ቦታ አስርዮሽ ቁጥሮችን እዲደምሩ እና እንዲቀንሱ ጥያቄ መጠየቅ • ክፍልፋዮችን ወደ አስርዮሽ አስርዮሾችን ወደ ክፍልፋይ እንዲለወጡ ተማሪዎች መጠየቅ • ክፍልፋዮችንና አስርዮሽ መሀከል ያደረገ ተግባራዊ ጥያቄዎችን እንዲሰሩ መጠየቅ • ምልከታና በፅሁፍ የሚሰጡ የሙከራ ፈተናዎችን ለተማሪዎች መስጠት • የተማሪዎች ውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

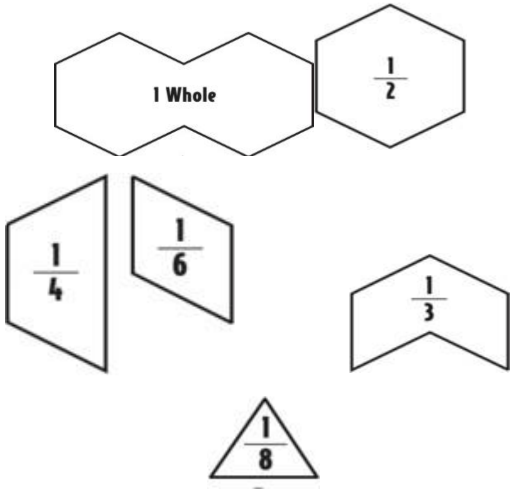
1 Whole
1/2
1/4
1/6
1/3
1/8

ምዕራፍ 5፡- ጎነ ሶስቶች እና ጎነ አራቶች (25 ክ/ጊዜያት)

የምዕራፉ የመማር ውጤቶች ፣ከዚህ ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፣

- የጎነ ሶስቶች ና ጎነ አራቶችን ልዩነት ይራዳሉ።
- የተለያዩ ጎነ ሶስቶች ና ጎነ አራቶችን ባህሪያት ይገልፃሉ።
- ጎነ ሶስቶችን ና ጎነ አራቶችን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሮብሌሞችን ይፈታሉ።

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• የአንግል ምንነት መረዳት • ጎነ ሶስቶችን በባህሪያቸው መመደብ • ጎነ ሶስቶችን በየምድባቸው መተርጎም • የተለያዩ ጎነ አራቶች በጎናቸው እና በአንግላቸዉ መመደብ • የተለያዩ ጎነ አራቶችን መተርጎም	5.1 በአካባቢያቸው ያሉ አንግል (ጣቶች፣ክንዶች፣ዝርግና የሚተጣጠፉ ምስሎች) (9ክ/ጊዜያት) 5.2 ጎነ ሶቶችን መተርጎም (8ክ/ጊዜ) 5.3 ጎነ ሶስቶችን በባህሪያቸው መሰረት መመደብ (8ክ/ጊዜ)	• የአንግል ትርጉም በአካባቢ ከሚገኙ ነገሮች ምሳሌ በመስጠት ትምህርቱን መጀመር • ምሰሌ • ሳይንሳዊ የሆነ የአንግል ትርጓሜ መስጠት ተማሪዎች እንዲወያዩ ማድረግ • የጎነ አራት ባህሪያት በመዘርዘር እና ተማሪዎች እንዲወያዩ ማድረግ • አካላዊ ሞዴልንና የአንግል መለኪያ ምድቦችን መጠቀም • ተማሪዎች የጨረር መስመር ከአንግል ምስራታ ጋርያለዉን ዝምድና ፅንሰ ሀሳብ እንድረዱ ማገዝ • ሁለት አንግሎችን ለማወደደር በለዩ ላይ በማስቀመጥ በቀጥታ ሊነፃፀሩ ይችላሉ • ተማሪዎች የሚከተለዉን ሊስቡ ይችላሉ በአጭር የጨረር መስመር የተሰራ አንግል በ ረጅም ጨረር መስመር ከተሰራ አንግል ለጠብ ይችላል ? • አንድ አሃድ እንደ አንድ የመለኪያ መዕዘን መጠቀም • ሁሉን ባለ አራት ጎኖችን በህሪያት ማብራራት	• ተማሪዎች ከአካባቢያቸውን አንግል እንዴት እንደሚመሰረትእንዲያሳዩ መጠየቅ ምሳሌ እጃቸውን፣ ጣታቸውን፣ ወ.ዘ.ተመጠቀምይችላሉ • የተለያዩ ጎነ ሦስቶችን እንዲተረጉሙ እንዲከፍሉ መጠየቅ • የጎነ ሦስቶችን በባህሪያቸው እንዲለዩ መጠየቅ • ጎነ አራቶችን በጎነቸዉና በአንግላቸዉ እንዲለዩ መጠየቅ • ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ ማገዝ • የሙከራ ፈተናዎችን ለተማሪዎች መስጠት • የተማሪዎች ውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

ምዕራፍ 6 ንድፍ(16 ክ/ጊዜያት)

የምዕራፉ የመማር ውጤቶች፣ ከዚህ ትምህርት በኂላ ተማሪዎች ፣

- የንድፍ ምንነት ይረዳሉ
- የንድፍ ደንቦች እና ህጎች ይረዳሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ተደጋጋሚ ንድፎችን ማጠቃለል • በቀዳማይና ተከታይ መሀከል ያለው ዝምድና ማጠቃለል • ተደጋጋሚ ንድፎች ደንብ እዲይዙ ማድረግ • የተጋማሽ እና የኢ ተጋማሽ መቁጠሪያ ቁጥሮችን በባህሪያቸው ማጠቃለል • በመደመር እና በማባዛት ላይ የቅይይር ባህሪያትን ማጠቃለል	6.1 ተደጋጋሚ ንድፎች ማጠቃለል (5 ክ/ጊዜያት) 6.2 የንድፎች ደንቦች (6ክ/ጊዜያት) 6.3 የንድፎች ተግባራት (2 ክ/ጊዜያት)	• ለተማሪዎች ንድፍ በማቅረብ ማንኛዉንም የንድፍ ዘይቤ ለመተንበይ የሚያስችል ቀመርእንዲፈልጉ ማድረግ • ተግባራዊ የሚሆኑ ፕሮብሌሞች ለተማሪዎች መስጠት • ተከታይ ቀዳሚ በ ሚል ሀሳቦችን ቀመር እንዲፈልጉ ማገዝ • የተጋማሽ እና የኢ- ተጋማሽ መቁጠሪያ ቁጥሮችን በመዘርዘር ንድፎችን ቀመር ማጠቃለል እንዲችሉ መርዳት • • የቅይይር ባህሪ በመደመር ላይ ለውጥ እንደማያመጣ ማሳየት	• ምልከታ • የቡድን ስራ፣ አሳይመንቶችን መስጠት • የተማሪዎች የመማር ውጤች እንዲሻሻል ገንቢ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

ምዕራፍ 7 ልኬት፣ርዝመት እና መጠነቁስ (20 ክ/ጊዜያት)

የመማር ማስተማር ዉጤቶች ፣ ተማሪዎች ይህንን ምዕራፍ ከተማሩ በኂላ፣

- የርዝመት፣ መጠነቁስና ይዘት ልኬትን ይገነዘባሉ
- የልኬት አስፈላግነትን ይረዳሉ
- መሰረታዊ የመለኪያ አሀዶችን ይጠቀማሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ርዝመት፣ መጠነቁስ እና ይዘትን መለካት • የርዝመት፣ መጠነቁስ እና ይዘትን በሀሪያት መግለፅ • በመሰረታዊ መለክያዎች የመለካት ጥቁሞችን ይረዳሉ • ቀላል የሆኑ የመለክያ ምድቦችን ይቀያይራሉ	7.1 የርዝመት ልኬትና የምድብ ቀይይር (5 ክ /ጊዜያት) 7.2 የመጠነቁስ ልኬትና የምድቦች ቅይይር (5 ክ /ጊዜያት) 7.3 የይዘት ልኬትና የምድቦች ቅይይር(5 ክ /ጊዜያት) 7.4 የቃለት ፕሮብሌሞች (5 ክ /ጊዜያት)	• የርዝመት መለኪያ ምድቦችን አኩል እንዲሆኑ ማድረግ • የመለክያ ምድቦችን ከሚለካዉ ርዝመት ጋር ማስተካካል • የመለኪያ አሀዶችን ያለ ክፍተት ማስቀመጥ • ተማሪዎች ጥያቄ እንድጠይቁ፣ ሐሳባቸዉን እንድያንፀባርቁ እርስ በርስ እንድነገጋሩነ የማጠቃለያ ሐሳብ እንድሠጡ መፍቀድ • ትክክለኛን የማስመሪያ አጠቃቀም በመጠቀም ተማሪዎች ልኬት እንዲለኩ ማገዝ(መለካትን ከ 1 ሳይሆን ከ 0 እንዲጀምሩ ማድረግ) • ተማሪዎች በማስመሪያ ሲለኩ ከቦታ ይልቅ የሃሽ ማርክ እንዲቆጥሩ ማገዝ • እንደ ስንዝር፣ ክንድ፣ እርምጃ ወ.ዘ.ተ በመጠቀም መለካት • ልኬትን መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን መሰራት ምሳሌ ፣ የክፍላቸዉን በር፣ መስኮት	• ተማሪዎች ርዝመት፣ መጠነቁስና ይዘትን እንድለኩ መጠየቅ • ተማሪዎች ርዝመት፣ መጠነቁስ እና ይዘትን ለምንና እንዴት መለካት እንዳለባቸዉ በዝርዝር እንድያስረዱ መጠየቅ • የርዝመት መለክያ ምድቦችን እንድቀያይሩ መጠያቅ (ምሳሌ፣ ሜ ወደ ሳ.ሜ • ተማሪዎች ጥያቄ እንድጠይቁ፣ ሐሳባቸዉን እንድያንፀባርቁ እርስ በርስ እንድነገጋሩነ የማጠቃለያ ሐሳብ እንድሠጡ መፍቀድ • ልኬትን መሰረት ያደረጉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን እንዲሰሩ መጠየቅ

ምዕራፍ 8 የመረጃ አያያዝ (12 ክ/ጊዜያት)

የመማር ማስተማር ዉጤቶች ፣ ተማሪዎች ይህንን ምዕራፍ ከተማሩ በኋላ፣

- መረጃ እንዴት እንደሚሰበሰብ ይረዳሉ፣ግራፍ ይስላሉ ፣ ትርጓሜ ይሰጣሉ
- ተማሪዎች መረጃን በእዉነተኛ የህይወት ሁኔታ ይተገብራሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• ቀላል ባር ግራፎችን መሳል • ከባር ግራፍ መረጃዎችን መተረጎም • ባር ቻርቶችን በመጠቀም የቃለት መልመጃዎችን መስራት	8.1 መረጃ መሰብሰብ (5 ክ/ግዜያት) 8.2 ባር ግራፎችን ማንበብና መግለፅ (4 ክ/ግዜያት) 8.3 መረጃን መሰረት ያደረጉ የቃለት ፕሮብሌሞች ባር ግራፎች እና በአማካኝ መተርጎም (3 ክ/ግዜያት)	• ታሊ በመጠቀም መረጃን በሰንጠረዝ ማጠነቀር፣ ጥያቄዎችን ማዘገጀት • ከተሰበሰበ መረጃ ለይ ተማሪዎች ትልቁ፣ ትንሹ፣ የድግግሞሽ ብዛት፣ በትልቁና በትንሹ መሀከል ያለ ልዩነት እንድናገሩ ማድረግ • ታሊ በመጠቀም መረጃን በሰንጠረዝ ማጠነቀር፣ ጥያቄዎችን ማዘገጀት • ተማሪዎች ቀላል ባር ግራፍ እንድሰሩ ማድረግ • መረጃን መሰረት አድርገዉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን እንድሰሩ ማገዝ • ከአከባቢያቸዉ መረጀ እንድሰበስቡ የቡድን ስራ መስጠት • ተማሪዎች በቡድን እንዲሰሩ፣ እንዲወያዩ፣ ሀሳብ እንዲለዋወጡ ማገዝ	• ተማሪዎች በራሳቸው መረጀ እንድሰበስቡ መጠየቅ • ተማሪዎች የሰበሰቡትን መረጃ እንድያጠነቀሩ፣ እንድስሉ እና ትርጓሜ እንድሰጡ መጠየቅ • መረጃን መሰረት አድርገዉ ተግባራዊ ፕሮብሌሞችን እንድሰሩ መጠየቅ • የምልከታና የወረቀት ምዘና መስጠት • የተማሪዎች የመማር ዉጤት እንድሻሻል ግልፅ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት

ምዕራፍ 9 የኢትየጵያ ጊዜ (10 ክ/ጊዜያት)

የመማር ማስተማር ዉጤቶች፣ተማሪዎች ይህንን ምዕራፍ ከተማሩ በኂላ፣

- የኢትዮጵያ የጊዜ (የሠዓት) አቆጣጠር ይረዳሉ
- ጊዜን መሰረት ያደረጉ ፕሮብሌሞችን ይሰራሉ

ብቃቶች	ርዕሶች	የመማር ማስተማር ስልቶች	ምዘና
• የሰዓት፣ የደቂቃ እና ሴኮንድ አመልካቶችን መለያት • የጊዜ ምደቦችን ያሰ ሳሉ • የጊዜ አጠቃቀማቸዉን ያወዳድራሉ • ጊዜን መሰረት ያደረጉ የቃላት መልመጃዎችን መስራት	9.1 ሰዓቶችን፣ ደቂቃዎችን እና ሰኮንዶችን ማንበብ (2 ክ/ጊዜያት) 9.2 የጊዜ ምድቦችን ማስለት (3 ክ/ጊዜያት) 9.3 የጊዜ ምድቦችን ማወዳደር (3 ክ /ጊዜያት) 9.4 የቃለት መልመጃዎች (2 ክ/ጊዜያት)	• የሰዓት ሞዴል በማቅረብ ተማሪዎች የሰዓትን የደቂቃ አመልካቶችን እንድለዩ መርዳት • ተማሪዎች ከሞበይል ፣ ከ ኮምፒዩተር ወ.ዘ.ተ ላይ ሰዓት እንዲያናቡ ማድረግ • የሰዓት ሞዴል በማቅረብ ተማሪዎች የሰዓትን ወደ ደቂቃ፣ ደቂቃን ወደ ሰዓት እንድቀይሩ መድረግ እና ያለ ሰዓት ሞዴል ቅይይሩን እንድሰሩ ማድረግ • ተማሪዎች በቡድን ሆነዉ ሰዓትን ወደ ደቂቃ፣ ዓመታትን ወደ ወራት፣ሳምንታት እና ወደ ቀናት እንድቀይሩ ማገዝ • ተማሪዎች በቡድን እንዲወያዩ፣ እርስ በርስ ሀሳብ እንዲለዋወጡ እንዲሁም ሳይንሳዊ ካልኩሌተር በመጠቀም ሰዓትን ወደ ደቂቃ፣ ዓመታትን ወደ ወራት፣ሳምንታት እና ወደ ቀናት እንድቀይሩ ማገዝ • ተማሪዎች ጥያቄዎችን እንዲጠይቁ፣ ሀሳባቸዉን እንዲያንፀበረቁ፣ ማጠቀለያ እንዲሰጡ መፍቀድ • የኢትየጵያ የቀን መቁጠሪያ በማቅረብ ጊዜን መሰረት ያደረጉ የቃላት መልመጃዎችን እንዲሰሩ ማገዝ	• ተማሪዎች የሰዓትና የደቂቃ አመልካቶችን መለየት መቻለቸዉን ማረጋገጥ • ሰዓትን ወደ ደቂቃ፣ ደቂቃን ወደ ሰዓት እንድቀይሩ ፣ አመታትን ወደ ወራት እንድቀይሩ ማገዝ • ጊዜን መሰረት ያደረጉ የቃላት ፕሮብሌሞችን እንድሰሩ መጠየቅ • ተማሪዎች የመማር ዉጤታቸዉ እንድሻሻል ግልፅ የሆነ ግብረ መልስ መስጠት • የቃል ወይም የወረቀት ሙከራ መስጠት